

19.5.2008

HAM-2008-R-2-531
JOT/46A/2008

Kuusakoski Oy
Heinolan tehtaat
PL 96
18101 Heinola

Heinolan Rajavuoren kierrätyslaitos

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Kuusakoski Oy on toimittanut 26.2.2008 Hämeen ympäristökeskukseen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen arviointiohjelman (YVA-ohjelman) Rajavuoren kierrätyslaitoksen rakentamisesta Heinolaan. YVA-ohjelman on laatinut hankkeesta vastaavan Kuusakoski Oy:n konsulttina Jyväskylän yliopiston ympäristöntutkimuskeskus. Hämeen ympäristökeskus toimii YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena ja antaa YVA-ohjelmasta yhteysviranomaisen lausunnon. Näiden tahojen yhteystiedot ovat seuraavat:

Kuusakoski Oy, Heinolan tehtaat, PL 96, Kuusakoskentie5, 18101 Heinola

Jyväskylän yliopiston ympäristöntutkimuskeskus, PL 35, 40014 Jyväskylän yliopisto

Hämeen ympäristökeskus, Lahden toimipaikka, PL 29, 15141 Lahti.

Hanketiedot

Kierrätyslaitoksen raaka-aineita ovat kierrätysmetallit, käytöstä poistetut ajoneuvot renkaineen, esikäsitelty sähkö- ja elektroniikkalaitteet, rakennusjäte, puu, paperi, pahvi, muovi, murskauslaitosten kevyt jae ja ei-rautametallijae sekä pilaantuneet maat. Kierrätyslaitoksen suunniteltuja toimintoja ovat vastaanotto, välivarastointi, lajittelu ja materiaalin siirrot, käytöstä poistettujen ajoneuvojen esikäsitely, murskauslaitos, muovien ja metallien erottelulaitos, rakennusjätteen ja betonin käsittelylaitos, puun, paperin, pahvin ja muovin käsittelylaitos, renkaiden ja kumin käsittelylaitos, lajitellun ja erilliskerätyn puun haketus- ja pelletöintilaitos, pilaantuneiden maiden, erotusprosessien hienoa-ineksen, suodatinpölyjen ja sakkojen käsittelylaitos ja orgaanisen, muovi- ja

Suoritemaksu (hankkeesta vastaavalle)

4 370 €

kumipitoisen materiaalin pyrolysointilaitos. Käsittelylaitoksen päätuotteita ovat tuotteistetut kierrätysmateriaalit, erilaiset muovi- ja kumijakeet, puuhake ja –pelletit, kierrätyspolttoaine, pyrolyysiöljy ja –kaasu sekä erilaiset mineraaliset ja kivirakenneaineet.

Hankkeella on seuraavat vaihtoehdot:

- 1) Toiminnot pysyvät entisellään Rajavuorella ja Heinolan tehtailla (0-vaihtoehto).
- 2) Rajavuoreen sijoitetaan uusia toimintoja ja Heinolan tehtailla siirtyy rakennusjätteen käsittely Rajavuoreen.
- 3) Rajavuoreen sijoitetaan uusia toimintoja ja Heinolan tehtailla siirtyy murskauslaitos, ajoneuvojen esikäsittely ja rakennusjätteen käsittely Rajavuoreen.

YVA-menettely

YVA-menettelyä on tässä hankkeessa sovellettava YVA-asetuksen 6 §:n hankeluettelon 11-kohdan perusteella.

YVA-menettely alkoi, kun hankkeesta vastaava Kuusakoski Oy toimitti YVA-ohjelman yhteysviranomaisena toimivalle Hämeen ympäristökeskukselle. YVA-ohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on ja mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä. Ympäristökeskus kuulutti YVA-ohjelman nähtävillä olosta ja toimitti sen nähtävillä. Kaikki, joiden oloihin tai etuihin hanke voi vaikuttaa, samoin kuin ne yhteisöt ja säätiöt, joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saavat koskea, voivat ilmaista mielipiteensä arviointiohjelmasta. Ympäristökeskus myös pyysi arviointiohjelmasta lausunnot.

Saatuaan mielipiteet ja lausunnot ympäristökeskus antaa YVA-ohjelmasta ja sen tarkistustarpeista lausunnon hankkeesta vastaavalle. Hankkeesta vastaava tekee tarvittavat ympäristöselvitykset YVA-ohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti ja kokoaa tiedot YVA-selostukseksi. Tässä hankkeessa sen on arvioitu valmistuvan tämän vuoden syyskuussa. YVA-selostuksesta pyydetään lausunnot ja mielipiteet ja pidetään yleisötilaisuus vastaavalla tavalla kuin YVA-ohjelmasta. Ympäristökeskus antaa lopuksi lausunnon arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä.

Hankkeen edellyttämät luvat

Viranomais ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon. Tämä koskee paitsi hankkeen ympäristölupaa myös muita sen toteuttamisen edellyttämiä lupia. Hanketta koskevasta lupapäätöksestä tai muusta päätöksestä on käytävä ilmi, kuinka arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto on otettu huomioon.

Eri menettelyiden yhteensovittaminen

Yhteysviranomaisen tehtävänä on sovittaa yhteen arviointimenettelyä muiden lakien mukaisten menettelyiden kanssa yhteistyössä asianomaisten viranomaisten kanssa. Yhteysviranomaisen, asianomaisten kunnan ja hankkeesta vastaavan on oltava riittävässä yhteistyössä hankkeen arviointimenettelyn ja kaavoituksen yhteensovittamiseksi. Yhteysviranomaisella huolehtii siitä, että YVA-laissa ja muussa lainsäädännössä edellytetyt selvitykset sovitetaan

mahdollisuuksien mukaan yhteen. Kierrätyslaitoksen perustamisen edellyttämät maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset menettelyt ja muu yhteistyön tarve maankäytön suunnittelussa ja selvityksissä on tuotu esiin jäljempänä yhteysviranomaisen lausunnossa.

Arviointiohjelmasta tiedottaminen ja kuuleminen

YVA-ohjelman nähtävillä olosta kuulutettiin Itä-Häme-lehdessä 1.3.2008. Kuulutus ja YVA-ohjelma olivat nähtävillä Heinolan kaupungintalossa 4.3.-2.5.2008. YVA-ohjelma oli nähtävillä myös Heinolan kirjastossa. Kuulutus oli sähköisesti Hämeen ympäristökeskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/ham > Ajankohtaista > Kuulutukset. YVA-ohjelma on sähköisesti ympäristökeskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/ham/yva > Vireillä olevat YVA-hankkeet. Hankkeesta ja YVA-ohjelmasta pidettiin yleisötilaisuus 4.3.2008.

YVA-ohjelmasta pyydettiin lausunnot Heinolan kaupunginhallitukselta, Etelä-Suomen lääninhallitukselta, Hämeen tiepiiriltä ja Päijät-Hämeen liitolta.

Yhteenvedo annetuista lausunnoista ja mielipiteistä

Etelä-Suomen lääninhallitus toteaa lausunnossaan, että pintavesiin kohdistuvia vaikutuksia selvitettäessä on tarpeen kartoittaa vaikutusalueella mahdollisesti sijaitsevat yleiset uimarannat ja hankkeen vaikutukset uimaveden laatuun. YVA-ohjelmassa kerrotaan olevan todennäköistä, että laitoksella ei ole pohjavesivaikutuksia. Lääninhallitus pitää kuitenkin tarpeellisenä sitä, että selvitetään vaikutusalueella käytössä olevat talousvesikaivot ja hankkeen vaikutukset niiden veden laatuun ja riittävyyteen. Uimarantojen ja talousveden laatuvaatimuksista on sosiaali- ja terveysministeriön päätökset ja asetukset. On hyvä, että rakentamisen aikaisista vaikutuksista tarkastellaan työkonoiden ja rakentamisen aiheuttamaa melua, pölyä ja liikennettä sekä näiden ajoittumista. Lisäksi tulisi tarkastella rakentamisen vaikutuksia talousvetenä käytettävään veteen ja käytössä olevien talousvesikaivojen veden laatuun ja riittävyyteen. YVAssa pitää selvittää hankkeen aiheuttama liikennemäärän lisäys tiiviimmän asutuksen läheisyydessä ja siitä aiheutuvat haitat. On myös kiinnitettävä huomiota liikenneturvallisuuteen. Toiminnan ilmapäästöjen terveyshaittoja on arvioitava alueilla, joilla asuu tai oleskelee ihmisiä ja joilla ihmiset voivat altistua epäpuhtauksille. Ilman epäpuhtauksien raja-arvot terveyshaittojen ehkäisemiseksi ovat ympäristöministeriön asetuksessa (711/2001). Ne on ilmaistu yksiköllä $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Lääninhallitus pitää tärkeänä, että arvioinnin tulokset ilmaistaan samassa yksikössä, jotta terveysvaikutuksia voidaan arvioida. Vaikutusalueen kuntien terveydensuojeluviranomaisten on tärkeää olla mukana arviointinnettelyssä, koska heillä on paikallinen asiantuntemus häiriintyvien kohteiden ja vaikutusalueen elinympäristön terveydellisistä oloista. Sosiaalisia vaikutuksia arvioitaessa on tärkeää kuulla erityisesti paikallisia sosiaalihuollon asiantuntijoita.

Heinolan kaupunki antaa ympäristölautakunnan ja teknisen lautakunnan lausuntojen mukaisen lausunnon ja yhtyy terveyslautakunnan lausuntoon. Kaupunginhallitus antaa ympäristölautakunnan tehtäväksi pohjavesitutkimuksen sekä toivoo selvitettäväksi myös muita vaihtoehtoja kuin Rajavuoren. Ympäristölautakunnan lausunnon tiivistelmä on erikseen seuraavassa kappaleessa. Teknisen lautakunnan lausunnossa todetaan, että vahvistetussa maakuntaka-

vassa Rajavuoren alue on merkitty jätteenkäsittelyalueeksi. Konnivesi I ja II rantaosayleiskaava on lainvoimainen Kuusakoski Oy:n jätteenkäsittelyalueella Rajavuorella. Kuusakoski Oy on ostanut kaupungilta lisämaata 15,21 ha 30.11.2007. Lisämaa on osayleiskaavaan merkityn EJ jätteenkäsittelyalueen ulkopuolella. Kuusakoski Oy:n omistama alue Rajavuorella on noin 59 ha. YVA-ohjelmassa on hyvä selvittää vielä teollista toimintaa palvelevien rakennusten ja laitteiden tilantarve rakennusoikeuden määrittämiseksi. Rajavuoreen näyttäisi tulevan maksimissaan Myllyojan tehdasta vastaava käsittelylaitos. Alueelle on laadittava asemakaava, joka edellyttää laadittujen perusselvitysten päivittämistä ja lisäselvitysten tekemistä sekä niiden arvioimista. Mahdollisiin haitallisiin ympäristövaikutuksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota jo arvioinnin aikana ja etsiä taloudellisia ja teknisesti toteuttamiskelpoisia ratkaisuja. Toiminnan aloittaminen edellyttää asemakaavan laatimista, rakennus- ja ympäristölupaa. YVAn yhteydessä tulee selvittää myös liikenteen määrän lisääntyminen ja sen vaikutukset lähiympäristöön. Terveyslautakunta toteaa, että suunniteltu kierrätyslaitos on kooltaan merkittävä. Suurimmaksi ongelmaksi uudelle laitokselle voidaan katsoa raskaan liikenteen valtava lisääntyminen. YVAssa onkin kiinnitettävä erityistä huomiota uusiin liikennejärjestelyihin, joilla kevyt- ja muu liikenne voidaan eriyttää turvallisesti. Myös liikennevirtojen uudelleen ohjautumiseksi on esitettävä vaihtoehtoja niin, että Rainion asuinalueen turvallisuus ei vaarannu. Laitoksen suunnittelussa on otettava huomioon Rainion asuinalueen läheisyys. Sen prosessit on suunniteltava niin, että melun, pölyn ja muiden päästöjen rajat alittavat vahvistetut normit. Rajavuoreen suunniteltu suuri kierrätyslaitos ei ole liikenteellisesti ja kaupunkirakenne huomioon ottaen parhaassa mahdollisessa paikassa. Laitos olisi sijoitettava alueelle, jossa se olisi liikenteellisesti helpommin hallittavissa, esim. nykyisten valtaväylien läheisyyteen kaavoitettaville teollisuusalueille. Lautakunta esittää, että selvitykseen lisätään tällainen vaihtoehto. Kaupunginhallituksen lausunnon liitteenä oli Itä-Hämeen luonnonsuojeluyhdistys ry:n, Launo Tuuran ja Hannu Ekmanin kirjeet.

Heinolan kaupungin ympäristölautakunta toteaa lausunnossaan, että suunniteltu uusi kierrätyslaitos on kapasiteetiltaan merkittävä. Rajavuoreen tulisi maksimissaan kapasiteetiltaan Myllyojan tehdasta vastaava käsittelylaitos. Myllyojan tehdasalue on osin kaavoitettu, osin kaavoittamaton. Alueella on viireillä kaavamuutos, jossa koko alue on tarkoitus osoittaa jätteen jatkokäsittely- ja jalostustoimintojen alueeksi. Rajavuoren alue kuuluu Konniveden rantaosayleiskaavaan, josta on valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Nykyinen Rajavuoren teollisuuskaatopaikka-alue on merkitty kaavaan merkinnällä jätteenkäsittelyalue(EJ), mutta hankealue on tätä jonkin verran suurempi. Alueelle tulee tehdä kaavamuutos, jos laajempi alue halutaan ko. toiminnolle. Rajavuorella ei tällä hetkellä ole laitosmaista jätteenkäsittelyä, vaan lähinnä jätteen sijoittamista kaatopaikalle. Konniveden rantaosayleiskaavaa laadittaessa ei pohdittu teolliseen toimintaan rinnastettavan laitosmaisen jätteenkäsittelyn sijoittamista Rajavuoreen, vaan lähinnä haluttiin varmistaa kaatopaikkatoiminnalle oikea kaavamerkintä ja suojaa-alue asutukseen nähden. Lautakunta katsoo, että maankäytön suunnittelun tulee ensisijaisesti ohjata toimintojen sijoittamista. Maankäytön suunnittelu tulee tehdä yhdyskuntataloudellisesti järkevästi siten, että teolliset toiminnot sijoitetaan suunnitelmallisesti hyvien liikenneyhteyksien varrella riittävän kauas asumiseen ja virkistykseen varatuista alueista. Heinolan kaupunki ei lautakunnan näkemyksien mukaan osoittanut Rajavuoreen teolliseen toimintaan verrattavalle kierrätyslaitokselle tarkoitettua

aluetta. Suunnitellun laajan kierrätyslaitoksen sijoittaminen Rajavuoreen tuo alueelle uutta toimintaa ilman riittävää maankäytön suunnittelua ja siten myös hajauttaa yhdyskuntarakennetta. Lautakunta esittää, että arvioinnissa tulee tarkastella myös sellaista vaihtoehtoa, jossa uudet toiminnot sijoitetaan Heinolan alueella sellaiseen kohteeseen, joka maankäytön suunnittelussa on jo varattu teolliseen toimintaan tai joka maankäytön suunnittelun kannalta siihen sopii sijaintinsa ja liikenneyhteyksiensä puolesta. Tarkasteltavia vaihtoehtoja voisivat olla esim. nykyisen Myllyojan tehdasalueen laajentaminen pohjoiseen tai Vierumäen osayleiskaavaehdotuksen T-alueet valtatie 4 varrella. Mahdolliset ympäristövaikutukset on YVA-ohjelmassa tunnistettu, mutta arvioinnin sisällön riittävyyttä on vaikea arvioida, sillä arviointimenetelmiä on kuvattu osin melko niukasti. Lautakunta pitää tärkeänä erityisesti liikenteen vaikutusten selvittämistä. Rajavuoren kohteeseen liikenne ohjautuu osin kaupungin katuverkon kautta. Lakeasuontie koetaan jo nyt turvattomaksi erityisesti kevyenliikenteen väylän puuttumisen vuoksi. Tarkastelussa tulee pohtia mahdollisuuksia rakentaa Rajavuoren kohteeseen johtavia täysin uusia väyliä esim. Sukurantien ja Hevosvuorentien välille Heinolanharjun yli tai Lakeasuontieltä Kouvolantielle jo aiemmin suunnitellun väylän mukaisesti. Myös näiden vaihtoehtojen ympäristövaikutukset tulee tutkia. Vaikutukset ihmisten terveyteen ja viihtyvyyteen ovat keskeisellä sijalla. Lautakunta pitää tärkeänä, että hankkeen vaikutusalueella asuville varataan riittävät vaikutusmahdollisuudet arvioinnin aikana. Haitallisiin ympäristövaikutuksiin tulee etsiä taloudellisesti ja teknisesti toteuttamiskelpoisia ratkaisuja aktiivisesti jo arvioinnin aikana.

Hämeen tiepiiri katsoo, että YVA-ohjelmassa on selvitettävä tarkemmin vaikutusalueen nykytilaa liikenteen ja tienpidon näkökulmasta. YVA-selostuksessa tulee esittää vaikutusalueen liikennemäärätiedot, keskimääräinen vuorokausiliikenne, sen vaihtelu ja raskaan liikenteen määrät ja osuudet. Maanteiden ja liittymien toimivuus on arvioitava, samoin Lakeasuontien kunto yleispiirteisesti. Tiepiirin näkemyksen mukaan hankkeen vaikutuksia liikenteeseen ja tienpitoon arvioitaessa on selvitettävä laitoksen raaka-aineiden ja tuotteiden kuljetusten määrät, kuljetusten ajallinen vaihtelu ja jakautuminen tiestölle. Reitit ja kuljetusmäärät myös Myllyojan tehtaan ja Rajavuoren välillä on selvitettävä. Liikenteen määriin on sisällytettävä myös laitoksen henkilökunnan työmatkaliikenne. Hankkeen vaikutusalueeseen kuuluu myös Heinolan keskusta. Liikenneturvallisuusvaikutuksissa on erityisesti otettava huomioon kevyen liikenteen turvallisuus. Liikennevaikutusarvion tuloksena on esitettävä mahdollisesti hankkeen vuoksi tarvittavat teiden tai liittymien parantamistarpeet.

Päijät-Hämeen liitto toteaa, että suunniteltu toiminta toteuttaa vahvistettua maakuntakaavaa.

Henkilö A on asunut koko ikänsä Lakeasuolla Rajavuoren naapurissa. Kaato-paikka on aiheuttanut kyläläisille toisinaan meluhaittaa. Lisäksi aamusta iltaan kylän läpi Pietarniementieltä Rajavuoreen kulki maa-ainesten kuljetuksia. Tämä soraralli on nyt saatu loppumaan, kun maansiirtofirma rakennutti uuden tien Rajavuoreen johtavalle tielle. Jos Kuusakoski Oy:n suunnitelmat toteutuisivat, kyläläisten haittana olisi jatkuva Lakeasuontietä pitkin kulkeva rekkavirta. Toisin kuin pääosa Rainiota, Lakeasuo on aivan kiinni Lakeasuontiessä. Tien ja kylän välillä ei ole minkäänlaista puustoa tms. estämässä liikenteen melun kulkeutumista kylälle. Eikä rainiolaisilla ole muutenkaan samanlaista syytä huoleen, koska rampit nelostielle kulkevat pohjoisessa. Rajavuoreen ne-

lostieltä kulkeva liikenne käyttäisi nimenomaan Lakeasuontien pohjoispäätä ja aiheuttaisi häiriötä vain sen varressa asuville (kirkonkylän päässä mm. useita rivitaloja) sekä Lakeasuon kyläläisille. Lakeasuontie on jo nyt erittäin vaarallinen, koska siihen ei ole vielä rakennettu pyörätietä eikä edes katuvaloja. Jos raskas liikenne lisääntyisi niin paljon kuin on arveltu, siihen olisi pakko saada jonkinlaista turvaa jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Itä-Häme-talolla pidetyssä yleisötahtumassa tuotiin koko ajan kärkeä esiin Kuusakosken suunnitelmien haitallisuutta Rainion asukkaille. Kirjoittaja on sitä mieltä, että Rajavuori on lähempänä Lakeasuota ja muutenkin suuremmat haitat suunnitelmista aiheutuvat nimenomaan lakeasuolaisille. Eikä vähiten liikenteen takia! Jos suunnitelmat toteutuisivat, kumpaan suuntaan nykyisiä tiloja lähdetään laajentamaan? Koska jätteen määrä loppusijoituksessa lisääntyy koko ajan, tuleeko jossakin vaiheessa ajankohtaiseksi kaatopaikan laajentaminen? Kirjoittaja uskoo puhuvansa jokaisen kyläläisen suulla, kun hän sanoo, että he eivät halua jatkuvasti paisuvaa kaatopaikkaa ja (ja vaikka yhtiö muuta väittää) jatkuvasti meluavaa teollisuuslaitosta naapuriinsa. Jos laitos laskee tonttien arvoa Rainiossa, se laskee niitä myös Lakeasuolla, ja asumismukavuutta ja turvallisuutta. Pienenä kylänä Lakeasuon asukkaiden mielipiteet ovat jääneet usein isompien, esimerkiksi juuri rainiolaisten mielipiteiden varjoon. Lakeasuon asukkaille on aiheutunut edellä kuvatuista maarakenteen kuljetuksista niin paljon haittaa, että kun ongelma on vihdoinkin ratkaistu, toivotaan, että saadaan elää rauhassa ilman Kuusakoskea.

Henkilö B ei sinällään vastusta Kuusakoski Oy:n laajennusta, mutta pelkää liikennemäärän lisääntymistä ja murskaamosta syntyvää melua. Melu karkottaa pöllöt metsästä. Nytkin, kun pelkkä kumimurske käy, ei voi nukkua, kuinka sitten kun metallia murskataan. Vuorotyöläisillä on ongelmia. Tunneli suoraan kaatopaikan risteyksestä 5-tielle ehkäisee liikennemelun. Lakeasuontie ei pysty palvelemaan turvallisesti lisääntyvää automäärää. Nytkin on mentävä ojaan, jos kaksi rekkaa tulee kohdalle yhtä aikaa. Tunneli on siten vartenotettava vaihtoehto.

Asunto Oy Rainionhovi (kahdeksan allekirjoittajaa) vastustaa Kuusakoski Oy:n Rajavuoren teollisuuskaatopaikan muuttamista teollisuusalueeksi. Alueen maankäyttötarkoitus poikkeaa alkuperäisestä suunnitelmasta. Asuinalueen viihtyvyys kärsii, jonka seurauksena on asuntojen arvonalennus, josta seuraa psyykkistä kuormitusta asukkaille. Laitoksen päästöt ilmaan ja maaperään ovat terveysriski ihmisille ja koko elolliselle luonnolle. Asuinaluetta lähellä oleva luonto menettää virkistyskäyttötarkoituksensa retkeilyyn, marjastukseen, sienestykseen ja kalastukseen (Piki-, Vene- ja Rautjärven alueet ja Konnivesi ovat suosittuja kalastusalueita). Lähistöllä on Sataojan luonnonsuojelualue. Aluetta sivuavat Heinolan kaupungin ulkoilureitistöt menettävät merkityksensä. Raskaan liikenteen lisääntyminen on suuri turvallisuusriski koko kaupungin alueella. Kuusakoski on ympäristölupahakemuksessaan virheellisesti maininnut, että Rajavuoreen on hyvä liikenneyhteys 4-tieltä, mikä ei allekirjoittajien mielestä pidä paikkaansa. Melun huomattava lisääntyminen asuinalueella. Sijoittaminen Rajavuoreen ei noudata YVA-lain mukaista menettelyä, sillä tarkastelussa ei ole kuin yhden sijoituspaikan kolme eri versiota, kun vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja pitää olla useampia.

Henkilö C toteaa, että Kuusakoski Oy on ostanut Heinolan kaupungilta lisämaata 25.6.2007 laitosta varten. Onko suunniteltu sijoituspaikka Heinolas-

sa paras mahdollinen kestävän kehityksen kannalta. Eikö laitosta voi sijoittaa pois ihmisasutuksen läheltä? Tällä hetkellä Rajavuorella oleva kaatopaikka on myös liian lähellä asutusta ja neitseellistä luontoa. Rainion kaupunginosa on Heinolan hiljaisinta. Jo pienikin poikkeava ääni kuuluu. Aiotaanko tämä mitätöidä. Heinolan muissa kaupunginosissa kuuluu moottoritien liikenteen melu. Suunnitellun murskauslaitoksen ja lähimmän talon väliin jäisi vain 850 metriä, kaupungin keskusta on 4 km. Rajavuoren alueen ympäristö on mitä mainiota virkistysmaata laavuineen ja pienine metsäjärvineen. Heinola on kansallinen kaupunkipuisto, ja nykyinen kaatopaikka ja uusi alue rajoittuvat siihen. Kansallisen kaupunkipuiston tulee olla puisto- ja viherympäristönä riittävän laaja ja häiriötön. Lähes suunnitellun tuotantolaitoksen lähimaastossa on myös Sataojan luonnonsuojelualue, joka kuuluu kansalliseen kaupunkipuistoon. Vuonna 1961 perustettu Sataojan alue on 3,8 ha:n suuruinen vuokkoryöpyhykettä edustava lehto, jossa esiintyy 6 eri metsätyyppiä ja josta on löydetty yli 160 putkilokasvilajia. siellä esiintyy mm. kynäjalavaa ja pätkinapensasta. Sen halki virtaa Sataojan puro. Tällä hetkellä Kuusakoski Oy ajaa prosessissa lionneet jätteet suoraan Kymijokeen puhdistamatta. Myös Rajavuoren kaatopaikan vanhin suotovesiallas vuotaa ympäristöön. Aluetta ei ole kaavoitettu teollisuustontiksi, tällä hetkellä siellä murskataan kumia. Heinola on teollisuuskaupunki ja ilmanlaatu on sen mukainen. Heinolassa on muutenkin suuri ympäristökuormitus kaikilla osa-alueilla. Tämänhetkistä teollisuutta vastaan ei ole mitään ongelmia, koska moni teollisuus on ollut jo pitkään Heinolassa. Raskaan liikenteen vaikutusta ei pidä vähätellä 150 auton vuorokausitasolla, jota uusi laitos toisi tullessaan. Lakeasuontietä ei ole tehty raskasta liikennettä varten. Pyörätietä ei ole, koululaisten turvallisuus vaarantuu. Talojen ja osakkeiden arvot laskevat. Lähes vieressä olevan reumasairaalan terveydellinen imago kärsii. Jos syttyy tulipalo, jäte palaa kytämällä, ilmaan pääsee vaarallisia yhdisteitä ja ne kulkeutuvat kohti lähellä olevia asuntoja. Kuusakoski tekee hienoa työtä, mutta sijoituspaikkana Rajavuori on väärä murskauslaitokselle ja nykyiselle kaatopaikalle. Aluetta ei ole edes kaavoitettu teollisuustontiksi.

Henkilö D perheineen on asunut Rainion alueella vuodesta 1988. Kuusakoski Oy:n laajennus aiheuttaa kirjoittajalle suurta huolta. Ensinnäkin päästöt, joita tulee teollisuudesta ja liikenteestä, heikentävät terveyttä. Ne vaikuttavat myös asumisviihtyvyyteen ja ulkoilumahdollisuuksiin. Kirjoittaja on harrastanut pitkään lenkkeilyä Rainion lähimaastossa ja jo nyt huomaa jätteiden sijoitusalueen lähellä liikkua ilman laadun heikentyneen. Metsästä ei voi tulevaisuudessa kerätä marjoja eikä sienä. Samoin käy jatkossa oman puutarhan antimille. Jätealueella on ollut jo nyt useita tulipaloja, joiden yhteydessä ilmaan voi päästä paljon oireita aiheuttavia pienhiukkasia. Toiseksi kirjoittajaa huolestuttaa kasvava raskas liikenne, joka tulee vaikuttamaan liikenneturvallisuuteen. Kirjoittajan lapset käyvät kaupungin keskustassa koulua ja liikkuvat sinne pyörillä. Muita huolestuttavia asioita ovat melu, talojen arvon lasku ja ennen kaikkea lasten terveys. Kirjoittaja toivoo, että tässä asiassa kuultaisiin alueella asuvia asukkaita.

Itä-Hämeen luonnonsuojeluyhdistys pitää Kuusakoski Oy:n suunnittelemaa YVA-menettelyä liian suppeana. Siihen olisi ehdottomasti otettava mukaan vaihtoehto, jossa suunniteltu kierrätyslaitos sijoitettaisiin lähemmäksi keskeisiä liikenneväyliä teollisuudelle kaavaillulle alueelle esim. Vierumäkeen. Rajavuoreen sijoitettava laitos moninkertaistaisi raskaan liikenteen Lakeasuontielle, jossa on jo nyt vaarallisen paljon liikennettä eikä kevyen liikenteen väyliä. Raskas liikenne ohjautuisi lisäksi kaupungin läpi ja näin vaarantai-

si kevyen liikenteen asemaa laajalla alueella. Rajavuoren alue ei muutoinkaan sovi murskauskäytöksen sijoituspaikaksi, koska melu lisääntyisi oleellisesti läheisellä Rainion asuntoalueella. Jos uutta sijoitusvaihtoehtoa ei vaadita, on vaadittava tarkat suunnitelmat siitä, miten yhtiö aikoo järjestää massiivisen liikenteen Rajavuoreen Rainion asuntoalueen liikenteellisiä olosuhteita heikentämättä ja kuinka uusien liikennereittien rakentaminen rahoitetaan. Suunnitelmiin on sisällytettävä myös tarkat suunnitelmat kierrätyslaitoksen melu-, pöly- ja pienhiukkasten päästöjen minimoimiseksi. Myös suotovesien käsittelyyn paikan päällä on esitettävä ratkaisu. Niitä ei voi enää johtaa käsittelemättöminä Kymenvirtaan. Alueen asukkaita ja lausunnon antaneita tahoja on pidettävä tietoisena siitä, kuinka YVA etenee. Siitä on tiedotettava riittävästi.

Henkilöt E ja F vetoavat ympäristökeskukseen Kuusakoski Oy:n Heinolan Rajavuoreen suunnitteleman jätteenkäsittelylaitoksen rakentamisen estämiseksi. Puhdas luonnonvarainen korpi ei ole oikea paikka jätelaitokselle. Suomen tulee olla esimerkkinä muille maille luonnonsuojelussa. Kuusakoski Oy sai vuonna 1987 luvan sijoittaa jätteitä (ml. ongelmajäte) Heinolan Rajavuoreen, mikä oli jo suuri virhe. Jätteenkäsittelylaitoksen rakentamista sinne voidaan pitää vielä suurempana virheenä. Rajavuoren alue on korpimaista luonnonvaraista aluetta, joka on säilynyt pääpiirteittäin luonnontilaisena. Aivan sen lähellä on Konniveden suuri vesistö. Vedet ovat Kymen Sulkavankosken yläjuoksulla puhtaita ja siksi on luonnonsuojelullinen katastrofi pilata nämäkin vedet. Konnivedellä on Ukonniemen läheisyydessä myös kalanhoitopiirejä ja vastapäätä Heponiemen Natura-alue, joka on valkoselkätikan asuinalue. Alueella on myös Ulppaanniemen kivikautinen asuinpaikka. Rajavuoren korpialueella on runsaasti hirviä ja muuta eläimistöä. Miksi sijoittaa ongelmajätelaitos puhtaaseen korpeen. Se tulee sijoittaa paikkaan, jossa on jo ennestään teollisuutta. Jätteenkäsittelylaitoksen perustaminen Rajavuoreen merkitsisi myös uuden teollisuusalueen perustamista ja tässä suhteessa asia on myös periaatteellinen ratkaisu. Vielä nyt asiaan voidaan puuttua, mutta uuden teollisuusalueen syntymisen jälkeen sen todennäköistä vuosien varrella tapahtuvaa laajenemista ei ole yhtä helppoa estää. Miksi Rajavuoreen suunniteltua laitosta ei sijoiteta jo olemassa olevalle teolliseen toimintaan kaavoitetulle alueelle. Myös liikenteen minimoimiseksi se tulisi laittaa valtatie varteen. Samalla ympäristöhaitat jäisivät pienemmiksi eikä suuria lisäkustannuksia syntyisi uusien teiden rakentamisesta. Kirjoittajat ovat asuneet vuosikautia USAn itäranikolla, missä ei ole huolehdittu luonnonsuojelusta. He ovat kokeneet, millaisen pilaantuneen ympäristön piittaamattomuus voi tuottaa. Suomen puhdas luonto on maailman kuulua. Suomen tulee olla hyvä esimerkki muille maille. Vesistöjen kylpyläkaupunkia Heinolaa ei saa muuttaa imagoltaan maailman jätekaupungiksi. Kirjoittajat vetoavat ympäristökeskukseen, että Kuusakoski Oy:n hanketta ei toteutettaisi. Hankkeella voi olla kauaskantoiset negatiiviset seuraukset. Mielipiteen liitteenä on kirjoittajien laatima Itä-Häme-lehdessä julkaistu kirjoitus.

Henkilö G ja kahdeksan muuta allekirjoittajaa vastustavat hankkeen vaihtoehtoja 2 ja 3. Heistä on väärin kaavoittaa Rajavuoren alue ensin pientaloalueeksi ja mökkialueeksi ja muuttaa niiden rakentamisen jälkeen kaavoitusta teollisuusalueeksi. Teollisuuslaitokset pitäisi keskittää, jotta ihmisille ja ympäristölle aiheutuisi mahdollisimman vähän haittaa. Jo Päijät-Hämeen seutukaavassa on vuonna 1993 asetettu ensimmäiseksi tavoitteeksi kestävä kehitys. Kuusakoski Oy on esittänyt YVA-lainsäädännön vastaisesti vain Rajavuoren rakentamisvaihtoehdon, vaikka hankkeelle pitäisi esittää lain mukaan vaihtoehtoja. Lisäksi hanke-esittelyssä on ilmoitettu aikataulut väärin. Hanke aiheuttaisi me-

lua, jota on vaikea hallita. Se olisi ympärivuorokautista. Melua aiheutuisi materiaalin vastaanotosta, teollisuuslaitoksen ja murskaamon toiminnasta sekä voimakkaasti kasvavasta liikenteestä. Liikenteen kasvu aiheuttaisi alueella vakavaa ilman laadun huononemista. Kaikki rautateitse kulkeva jäte pitäisi kuljettaa rekoilla Rajavuoreen, mikä lisäisi entisestään asutusalueen keskellä tapahtuvaa kuljetusliikennettä. Mökkiläiset ja monet paikalliset asukkaat ovat innokkaita marjastajia ja sienestäjiä. Teollinen toiminta alueella ei anna jatkossa mahdollisuuksia marjastukseen tai sienestykseen. Metsässä kävely muutoinkin kuuluu loma-asukkaiden harrastuksiin. Pelkona on, että rauhallinen metsäympäristö on mennyttä. Linnut ja alueen nisäkkäät häiriintyvät ja häviävät alueelta. Alueen viihtyisyys loma-asumiseen vähenee merkittävästi. Pietarniemessä on runsas linnusto: vesilintuja, tikkoja ja monia petolintuja. Osa loma-asukkaista on innokkaita kalastajia. Pelkona on, että esimerkiksi raskasmetallien pitoisuuden Konniveden kaloissa kasvavat. Jo nykyisin Kuusakoski Oy:n ympäristöseurannassa on todettu raskasmetallipäästöjä. Mökkitontit on ostettu ja rakennettu rauhalliseen ja luonnonläheiseen ympäristöön. Jos laitos toteutetaan, mökit ovat kahden kilometrin päässä teollisuusalueesta, josta tulee jatkuvasti melua ja ilman laatu huononee. Edellisessä YVA-selostuksessa vuodelta 1998 on kerrottu, että ilman laatu loppusijoitusalueen lähellä vastaa normaalia suomalaisen kaupunki-ilman laatua. Pietarniemen ilman laatu tulee huononemaan alueen teollistumisen myötä. Edellisessä YVA-selostuksessa on kuvattu myös Rajavuoren alueen luonnonarvoja. Vaikka loppusijoitusalue ja siihen liittyvä infrastruktuuri on jo aiheuttanut ympäristön pirstaloitumista, arvokkaita ympäristökohteita on suojeltava teollisuustoiminnalta. Loppusijoitusalueen toiminta ja kierrätyslaitoksen teollisuustoiminta ovat ympäristövaikutuksiltaan aivan erilaisia. Kierrätyslaitos haittaa ympäristöä paljon enemmän kuin loppusijoitusalue. Rajavuoren ja Pietarniemen ympäristön kannalta teollisuuslaitoksen rakentaminen olisi kestävätilan tilanne, elintila kaventuisi ja tulisi melua. Alueelle tulisi mahdollisesti myös muuta teollista toimintaa, jos alue kaavoitetaan teollisuusalueeksi. Kuusakoski Oy:n omassa jätteen loppusijoituspaikan ympäristön seurannassa on havaittu mm. kohonneita typpi-, kloridi- ja raskasmetallipitoisuuksia pohjoiseen, Konniveden yläosaan laskevassa vedessä. Kaatopaikan nykyinen toiminta osoittaa, että mahdollisuus ympäristön kemikalisoitumiseen ja pilaantumiseen on juuri Rajavuorella vakava ympäristöuhka. Vaikka rakennukset ja toimintamenetelmät pyritään suunnittelemaan turvallisiksi, on aina onnettomuus- ja muita riskejä. Jos kaatopaikan nykyisellä paikalla tapahtuisi esimerkiksi kemikaalivuoto, se vaikuttaisi laajalle Konniveden pilaannuttua. Teollisuustoiminnasta aiheutuu aina riskejä, ja siksi se pitäisi sijoittaa alueille, joilla asukkaille ja ympäristölle ei aiheudu vaaraa. Tietoisuuden riskeistä ja muodostuneista haitoista pitäisi avata keskustelu Kuusakoski Oy:n kaatopaikan siirtämisestä vähemmän riskialttiiseen paikkaan. Kuusakoski Oy:n Rajavuoren 17.4.2008 päivätyn ympäristöseurannan mukaan (siitä on kopio mielipiteen liitteenä) voi todeta, että Kuusakoski Oy ei pysty huolehtimaan ympäristön turvallisuudesta kaatopaikan nykyiselläkään käyttöasteella. Kaatopaikkaa ei ole mitoitettu YVA-hankkeessa esitetyille määrittäville.

Henkilö H ja kolme muuta allekirjoittajaa toteavat, että Kuusakoski Oy:n Rajavuoren laitoshanke on suunniteltu aivan omakotialueen viereen. Ei ole ajateltu asukkaiden hyvinvointia ja mielipahaa, jota saasteet ja melu aiheuttavat. Alueella asuu paljon lapsiperheitä ja astmaatikkoja. Kaikkeaa pienhiukkaspäästöjen pääsyä luontoon on mahdotonta estää. Pienhiukkasten aiheuttamiin sairauksiin kuolee vuosittain jopa 200 ihmistä. Oletettavaa on, että asuntojen arvo laskee (Kuusakoskiko korvaa). Sekä marja- ja sienestysmaat ja jo rakennetut ulkoilualueet pilaantuvat. Laitos pitäisi viedä nelostien varrella oleviin met-

siin, jossa asutusta on vähemmän ja tiet valmiiksi leveämmät. Päättäjät: Raha ei saa ratkaista, ihminen ja luonto tärkeämpiä.

Henkilöt I ja J vastustavat Kuusakoski Oy:n tuotannon ja muun lisätoiminnan siirtoa ja tuloa Rajavuoreen. Syynä siihen ovat liikenne ja sen aiheuttamat vaarat, melu ja pöly. Tuotanto aiheuttaa melua ja käryä ja sitä kautta asumisviihtyvyyden katoamista. Em. haitat vaikuttavat todennäköisesti terveyteen ja heikentävät sitä aiheuttamalla allergiaa ja muita päästöistä johtuvia sairauksia. Kyseistä Rajavuoren aluetta ei alun perinkään ole tarkoitettu teollisuusalueeksi tai ainakaan siitä ei ole sieltä asuntonsa ostaneille kerrottu. Kyseisen toiminnan sinne siirtyminen alentaisi kiinteistöjen ja alueen arvoa huomattavasti.

Lakeasuon ja Rainion asuinalueiden asukkaiden adressissa on 279 nimeä, jotka edustavat 653 perheenjäsentä. Kannanotossa todetaan, että kaupunki harjoittaa eettisesti arveluttavaa asuntopolitiikkaa, jos se antaa luvan kaavoittaa kierrätyslaitoksen asuntoalueen viereen ja asukkaiden "takapihalle". Asukkaat kokevat tämän petoksena, koska Rainion asuntoaluetta on markkinoitu rauhallisena, meluttomana, turvallisena ja luonnonläheisenä asuntoalueena. Vielä puoli vuotta sitten alueelle rakentaville on luvattu, että alueelle ei tule teollisuutta. Monet Rainioon muuttaneista perheistä ovat valinneet alueen sen ominaisuuksien perusteella, vaikka sen palveluina ei ole kuin päiväkotia. Nykyään ihmiset valitsevat asuinalueensa tarkkaan itselleen sopivaksi. Omakotiliiton lakimiehen mukaan Rainion tonttien markkinoinnissa ja asuttamisessa on selkeät petoksen merkit ja todisteet. Kaupungin on syytä harkita toimiaan ja päätöksentekoaan tässä asiassa. On kova viesti, jos mille tahansa alueelle voidaan koska tahansa kaavoittaa teollisuusalue asuinlähiön naapuriin. Rainioon esitetty kaavoitusmuutos kierrätyslaitoksen siirtämisestä ei ole kestävän kehityksen mukaista asuntopolitiikkaa. Kuusakoski Oy sinänsä tekee arvokasta ja ansiokasta työtä, mutta sen paikka ei ole asuntoalueen vieressä. Useiden rainiolaisten viesti on, että tehdas on vietävä kauemmas asuinalueista. Sopivia alueita löytyy vielä Heinolastakin. Täällä on pilattu jo useita asuinalueita, nyt olisi aika kuulla asukkaita. Kuka haluaa muuttaa tänne, jos asuntopolitiikassa ei kuunnella asukkaita. Nykyään kaupungit kilpailevat asukkaista, ja tässä kilpailussa asuin- ja elinympäristön laatu ja asukkaiden osallistumismahdollisuus suunnitteluun ovat yhä tärkeämpiä. Tehdas tuottaa aina ympäristövaikutuksia, vaikka niitä koetetaan päätöksenteossa häivyttää. Rainion ja kirkonkylän alueen sekä Lakeasuontien turvallisuus vaarantuisi merkittävästi, jos alue siirretäisiin Rainioon. Paperitehtaan ja maankaatopaikan rekkaliikenne Lakeasuontiellä on jo nyt massiivista. Alueelle tullaan joko Mustanportinkadun tai kirkonkylän liikenneympyrän kautta. Rainiontieltä Lakeasuontielle ajavat tietävät risteyksen vaarallisuuden. Liikenneonnettomuusriskit kasvavat huimasti, jos rekka- ja työmatkaliikenne alueella lisääntyvät. Rekkakuskit tietävät, että Lakeasuontieltä tultaessa vanhalle 5-tielle kirkonkylän päässä ja lähdetäessä pohjoiseen on edessä pitkä mäki. Tästä syystä rekat voivat talviaikaan ajaa vain Mustanportinkadun kautta, jossa myös rekat voivat olla jumissa. Alueen muutkin risteykset ovat pahoja paikkoja ja niissä on ollut kolareita. Rainion alueen tiellä kulkee ja risteyksiä ylittää päivittäin aikuisten lisäksi alueen pieniä ja isoja koululaisia, samoin kirkonkylässä. Voivatko kaupungin päättäjät tehdä näin merkittävästi asukkaiden turvallisuutta vaarantavan ratkaisun? Flutingtehtaan läheisyyteen Tampellantien varteen 1,5 km Rainiosta etelään on tulossa Vattenfallin voimalaitos, joka tuottaa sähköä uusiutuvan energian avulla. Voimalaitokselle kuljetetaan puuhaketta ja turvetta Mustanportinkadun kautta, jota myös metalliromu tuotaisiin. Tämä liikennekuorma on liikaa tur-

vallisuus- ja teiden kunto- ja käyttönäkökulmasta. Raskaan liikenteen pienhiukkaspäästöt olisivat myös merkittävä haitta alueella. Lisääntyvät liikenne ja tehdas aiheuttaisivat myös melua, joka on terveysriski. Liikenteen melun terveyshaittoja on tutkittu paljon, ja ne ovat kiistattomat. Melu vaikuttaa mm. yöunen laatuun, rentoutumismahdollisuuteen ja ihmisen stressitasoon nousuun. Melun aiheuttamaan stressiin ei voi itse vaikuttaa. Murskaamosta tuleva melu kuuluu kauas. Jyrängössä aiemmin asuneet tietävät, että sinne kuului Myllyojan tehtaan melu usean kilometrin päästä. Tehtaan päästöissä on varmasti tapahtunut alenemista, mutta jotakin päästöjen vaarallisuudesta kertoo se, että Myllyojalla ei kilometrin tai useamman säteellä uskalleta syödä oman maan tuotteita. Tehtaan ympäristövastaava totesi, että kenttäpölyä on hankala rajoittaa, ja se leviää varmasti lähiympäristöön. Tämä vaikuttaa hengitettävän ilman laatuun ja estää esim. pyykkienkuivauksen ulkona. YVA-arvioinnissa on heikkoa se, että se tehdään tehtaan siirron eri vaiheista kun se pitäisi tehdä tehtaan sijoituspaikan vaihtoehtoista. Vaihtoehtoehtotuksena esitetään 1. tehtaan sijoituspaikan säilyminen ja laajeneminen Myllyojalla, 2. tehtaan sijoittuminen Rainioon, 3. tehtaan sijoittaminen teollisuuteen kaavoitetulle alueelle moottoritien varteen esim. Vierumäelle, Kirkonkylän suuntaan Lusin tien varteen, Rautvuoren takamaastoon, moottoritien varteen tai Kausaan. YVA-lain mukaan on tarkoitus oikeasti vertailla eri vaihtoehtoja ja suojella tarkalla ja puolueettomalla arviolla asukkaiden terveyttä, turvallisuutta ja oikeutta omaan asuinympäristöönsä. Tarkasteltavan vaikutusalueen tulee olla isompi kuin kilometrin säteellä kaavaillusta tehtaan sijoituspaikasta. Varsinaiset haittavaikutukset ovat Rainion alueella, mutta liikennehaitat tulevat koskemaan koko Heinolaa. Tarvittaessa Rainion asukkaat tulevat valittamaan päätöksistä hankkeen kaikissa vaiheissa ja oikeusasteissa. Adressin allekirjoittajat vastustavat kierrätyslaitoksen rakentamista Rajavuoreen. Heidän mielestään tarkasteltavia vaihtoehtoja on liian vähän. Pitäisi olla ainakin yksi vaihtoehto, jossa tutkitaan laitoksen sijoittamista nykyisten valtavyölien läheisyyteen lisääntyvien liikennemäärien vuoksi. YVAssa liikenneongelmien ratkaisuun on kiinnitetty liian vähän huomiota. Lakeasuontien raskas liikenne lisääntyy moninkertaiseksi. Selvitykseen on liitettävä kevyen liikenteen ratkaisut ja rakentaminen (pyörä- ja kävelytiet). Selvitykseen on myös esitettävä ratkaisut alueen melu- ja pölyongelmien lopulliseksi ratkaisemiseksi normien mukaiseksi ja rajoitukset ilta- ja yöliikenteelle. Kaavoitus on saatava lain edellyttämälle tasolle ennen rakentamisprosessin alkua.

Henkilö K kirjoittaa, että he ovat todella järkyttyneitä Kuusakoski Oy:n suunnitelmasta. He asuvat Rainion uusimmalla alueella. Heidän mielestään kierrätyslaitos sijaitsee aivan liian lähellä asuinaluetta. Jo nyt tämänhetkinen kaatopaikan toiminta huolestuttaa. Tankkiautot ajavat päivittäin Lakeasuontietä kuljettaen kaatopaikalta jatkuvasti kertyvää suotovettä, jota valuu pitkin teitä ja risteysiksiä. Se sisältää kaikkennäköisiä ainekertymiä kaatopaikkajättees-
tä. Vettä on välillä yhtenäisenä norona koko matkan ja auton pysähtyessä paikalle jää iso lätäkkö. Eikö tämä ole melkoinen ympäristöhaitta? Tätä on jatkunut jo vuosia. Nämä uudet suunnitelmat ovat sitä kokoluokkaa, että ne eivät voi toimia moitteettomasti näin lähellä asuinaluetta. Ääni- ja pölyhaitat ovat pakosti sitä luokkaa, että ne haittaavat asukkaita. Lisäksi suunnitelmassa ei ole otettu tarpeeksi huomioon tieverkostoa. Lakeasuontietä ei ole tarkoitettu teollisuuden liikenteelle, koska siinä ei ole kevyen liikenteen väylää eikä turvallisia tien ylityksiä. Pelkkä nopeusrajoituksen alentaminen ei poista vaaratekijöitä, varsinkaan kun yksikään rekka ei niitä noudata tälläkään hetkellä. Jos tehdashanke toteutuu, se vaikuttaa heti asuntojen arvoon ja koko asuinalueen imagoon. Taloa on sen jälkeen vaikea kaupata tehtaan vierestä.

Henkilö L on järkyttynyt siitä tavasta, jolla Kuusakoski on hankkinut alueen itselleen (osasyynä on myös Heinolan kunnanvaltuusto, joka ei selvittänyt maakaupan taustoja ja aikeita), laajentanut erityskaatopaikkatoimintaa poikkeusluvin ja tehnyt suunnitelman siitä, kuinka Rajavuori muutetaan laajamittaiseksi teollisuuslaitokseksi ja kaatopaikaksi asutusalueista tai asukkaiden turvallisuudesta piittaamatta. Selvityksessä on myös suunnitelma siitä, kuinka Myllyojan toimipiste siirretään vähitellen Rajavuoreen, kun siellä oleva kiinteistö vanhenee. Jos YVA tehdään nyt esitetyssä muodossaan, YVA-selvitykset tukevat tehtaan siirtoa Rajavuoreen kaikilta osin paitsi nollavaihtoehdossa. Kuusakoski saisi arvion siitä, kuinka tehtaan siirron vaiheet vaikuttaisivat milloinkin. Alueella on jo tehty mittavat puunhakkuut, räjäytys-, kaivu- ja maansiirtotyöt kaatopaikan laajentamiseksi. Kuusakosken toiminta ei herätä luottamusta. Jos selvitys nyt etenee, Heinolan kaupunki ei voi estää tehtaan rakentamista Rajavuoreen, koska alueelta puuttuu kaavoitus. Jokainen voi ilmeisesti rakentaa omalle maalleen mitä haluaa. Jo nyt Kuusakosken kaatopaikka on mm. pilannut alueen pieniä järviä, ja lisäksi siellä on tulipaloja jatkuvasti. Toivomme on, että ympäristökeskus estää hankkeen etenemisen ja siitä vaaditaan uusi selvitys, jossa on todellisia vaihtoehtoja. Kuusakoski pitää asialla kiirettä ja haluaa kaatopaikan ja tehtaas samalle alueelle kustannusten säästämiseksi ja nopeasti, jotta muita vaihtoehtoja ei ilmaannu tai niitä ei ehditä vaatia. Asiassa pitäisi siksi ottaa aikalisä. Pitää selvittää se, että tehdas jää Myllyojalle, jossa rekkaliikenne ei vaaranna asukkaiden turvallisuutta, koska siellä on suorat liittymät moottoritille ja rautatie vieressä. Alueelta ilmeisesti kartoitetaan pohjavesialueet. Mahdolliset muutokset toisivat uudelleen arvioitavaksi tehtaan laajennuksen sinne. Toisena vaihtoehtona voisi olla Rajavuori, jos sitä vielä halutaan, ja kolmantena Vierumäellä teollisuuteen kaavoitettu alue. Rajavuoren ja Lakeasuontien liikenteestä pitäisi tehdä laaja kokonaiskäyttöseuranta, koska jo nyt alueella liikkuu suuri määrä rekkoja ja 100 rekan päivälisäys olisi todella surmanloukku monelle koululaiselle ja isommallekin kulkijalle. Rajavuorihankkeesta pitää vaatia todellista vaihtoehtojen selvitystä.

Henkilö M on perheineen juuri rakentanut talon Rainioon. He asuivat ennen Tommolankadulla lähes keskustassa ja halusivat päästä pois sen häiritsevästä liikenteestä. Varsinkin aamuisin rekkaliikenne oli häiritsevää. He halusivat lähemmäs luontoa, mutta järkevän matkan päähän kaupungista ja lasten harrastuksista. Nyt kodin vierestä kulkee luontopolku laavulle ja tien toisella puolella on Urheilupuisto virkistysmaastoineen. Lakeasuontien liikenne kulkee nyt talosta kauempana eikä ole niin raskasta kuin Tommolankadulla. Tommolankadulla häiritsi myös jatkuva pöly ja ilmansaasteet. Täällä asuntoalueella pölyä on vähemmän, mikä oli tyttären sairauden vuoksi yksi suurimmista muuttoon vaikuttaneista asioista. Kirjoittaja perheineen on huolissaan Kuusakosken laitoksen maahan ja ilmaan vuotavista saasteista, kun kierrätettävä tavara säilytetään ulkosalla avonaisissa kehikoissa. Hengitysilman puhtaus huolestuttaa, kun he tulivat tänne hakemaan puhtaampaa ilmaa, ja nyt vieressä tulee olemaan vilkkaasti liikennöity tie ja tehtaas tuomat haitat. Turvallisuus alueen lasten koulutiellä heikkenee entisestään, koska rekkaliikenne tulee Lakeasuontiellä kasvamaan eikä siinä ole minkäänlaista kävely- tai pyörätietä. Kyseessä ovat sekä uuden alueen että aikaisemmin rakennettujen talojen asukkaas. Myös melu tulee olemaan riesana. Rekkaliikenne ja kierrätyslaitoksen meteli korvaavat käen kukkumisen ja heinäsirkan sirityksen. Luontopolkua käyttävät koko kaupungin asukkaas. Kaupunki on toiminut tässä asiassa erityisen tökerösti. Uudelle alueelle houkutellaan asukkaita tarjoamalla tonttimaata

1 €/m² kertomatta, mitä alueelle ollaan myöhemmin rakentamassa. Tontin ostaneille olisi pitänyt kertoa aluetta koskeneista suunnitelmista. Kirjoittaja perheineen osti tontin noin 1,5 vuotta sitten eikä usko, ettei näistä suunnitelmista oltu jo silloin selvillä. Heidän nyt rakentamansa omakotitalo ei ole siihen sijoitetun rahamäärän arvoinen myyntimarkkinoilla, jos viereen rakennetaan Itämeren alueen suurin kierrätyskeskus. Toivottavasti alueen asukkaiden mielipidettä kuunnellaan ja kierrätyskeskus siirretään teollisuusalueelle.

Henkilö N haluaa ilmaista huolensa kierrätyslaitoshankkeesta. He muuttivat kaksi vuotta sitten Lahdesta Heinolaan kahden lapsen kanssa. He valitsivat talolleen kauniin tontin Rainion Puutarhakaaresta. He halusivat sinne vehreän luonnon ja luonnon rauhan vuoksi ja koska se oli kauempana keskustasta. Rauhaa he tarvitsevat rankan kolmivuorotyön vastapainoksi. Nyt tämä idylli näyttää romuttuvan. He eivät halua mitään tehdasta lähelle asutusaluetta, jolla on paljon perheitä. He pelkäävät luonnon rauhan rikkomista, saasteita, melua, pölyä, esteettisyyden menetystä ja rekkarallia lasten koulutielle. Asutusalueella on vielä paljon tontteja myymättä ja sinne kaivataan lisää lapsiperheitä. Tontit eivät mene jatkossa kaupaksi, jos viereen rakennetaan kierrätys-laitos. On ihana seurata olohuoneen ikkunasta hirviä, kettuja ja jäniksiä lasten kanssa. Kirjoittaja marjastaa ja sienestää lähimaastossa. He eivät halua luonnon kärsivän tehtaan tulon vuoksi. Kirjoittaja haluaa, että tehtaan sijoittamiselle tutkitaan muita vaihtoehtoja. Se tulisi sijoittaa kauas asutusalueista.

Henkilö O kysyy, onko Heinolan kaupungilla ja Kuusakoski Oy:llä eturistiriita. Kyse ei ole vain Rainion ja Lakeasuon asukkaiden tulevaisuudesta, vaan Heinola on niin pieni yksikkö, että kaikki kaupungin elämänmenoon liittyvät asiat ovat kaikille siellä asuville yhteisiä. Onko Kuusakoski Oy:n toimintakapasiteetin laajeneminen kaupungin keskustan läheisyyteen suunnitellussa mittassa koko Heinolan edun mukaista? Kuusakoski Oy hankkii kierrätysmateriaaleja kaikkialta toiminta-alueeltaan, joka käsittää mm. Baltian, Kiinan ja USA:n. Onko Heinolaan tarkoitus tuoda jätteitä ympäri maailmaa ja sijoittaa osa niistä tänne pysyvästi? Kierrätyskeskuksen prosessien jälkeen jäljelle jäävien hyödyntämiskelvottomien jätteiden loppusijoitus ei sisälly hankkeen arviointiin, vaikka ne – arviolta 56 000 tonnia vuodessa – ajatellaan loppusijoitettavan Rajavuoren erityiskaatopaikalle. Profiloituuko Heinola näin kaatopaikkakaupungiksi? Vaihtoehtoon kolme mukaan Rajavuoreen sijoitettaisiin uusia toimintoja ja lisäksi Heinolan tehtailta siirtyisi Rajavuoreen murskauslaitos, ajoneuvojen esikäsittely ja rakennusjätteen käsittely. Eikö näin mittavien toimintojen paikka ole muualla kuin lähellä Heinolan ydinkeskustaa? Arvio Kuusakosken uudelle kierrätyslaitokselle vastaanotettavien materiaalien määrästä vaihtoehtossa kolme on 420 000 tonnia vuodessa, mikä merkitsee satakunta rekkaa keskustan tuntumassa lähes päivittäin. Eikö tämän suuruusluokan toiminnot olisi järkevää sijoittaa lähelle moottoritien liittymiä? Mylly, joka ko. määrän jätettä käsittelee, lieene monumentaalinen rakennus, joka näkyy ja kuuluu kauas? Materiaalien välivarastoinnista voi aiheutua hulevesipäästöjä ja erinäisten teknisten toimenpiteiden jälkeen puhdistettu vesi johdettaisiin maastoon. Kuinka puhdasta vesi todellisuudessa tulisi olemaan? Voidaanko loma-asutuksen ja Rajavuoren lähellä sijaitsevien virkistysalueiden puhtaus taata näiden päästöjen jatkuessa vuodesta toiseen kymmenien vuosien ajan? Rakennusjätteen käsittelyssä muodostuu PVC-muovi-, eriste- ja tekstiilijätteitä, joita on tarkoitus loppusijoittaa Rajavuoren kaatopaikalle. Mikä on pelastustoimen kapasiteetti mahdollisen suurpalon sattuessa? Kytevä jätevuori on vaikea sammuttaa ja kytminen voinee jatkua jopa vuosia? Rajavuoren kierrätyslaitoksella vastaanotettaisiin raskasmetalleilla ja öljyllä pilaantuneita maita yh-

teensä 40 000 tonnia vuodessa ja näitä aineksia käytettäisiin osin sellaisenaan kaatopaikan rakenteissa. Kuinka on mahdollista käyttää pilaantuneita maa-aineksia sellaisenaan rakenteissa, joista myrkkujen poiskulkeutuminen on mahdollista? Eikö ole outoa, että nykyinen kaatopaikka-alue on jätetty YVA-arvioinnin ulkopuolelle, vaikka vuonna 1998 myönnetyn ympäristöluvan jälkeen toiminta ko. alueella on olennaisesti muuttunut niin, että raskasmetallit lähtevät helpommin liikkeelle? Muovi- ja kumipitoisen orgaanisen materiaalin pyrolysointilaitos tulisi toimimaan keskeytymättömässä kolmivuorossa, materiaalin vastaanotto- ja lastaustoimintaa ma-pe klo 6-22, la klo 7-18 ja poikkeustapauksissa myös öisin ja sunnuntaisin. Hallissa tapahtuvia ja huolto- ym. toimintoja olisi viikon jokaisena päivänä vuorokauden ympäri. Onko tarkoituksenmukaista sijoittaa jatkuvaa liikenne- ja meluhaittaa näin lähelle lapsiperheitä, joita kaupungin strategisen ajattelun mukaan pitäisi saada muuttamaan paikkakunnalle lisää? YVA-ohjelmasta löytyy löysiä mainintoja, kuten 'pyritään', 'voidaan tarvittaessa' yms. Mitätöivätkö tällaiset termit YVA-ohjelman uskottavuuden? Kuusakoski Oy:n hanke Rajavuorella on kyseenalainen Heinolan imagolle ja madalta selvästi elämisen laatua ennen kaikkea keskustan, kirkonkylän, Lakeasuon, Rainion, Reumasairaalan ja Konniveden loma-asutuksen suunnalta katsottuna. Ei ole myöskään tarkoituksenmukaista hajauttaa Heinolan kaupungin yhdyskuntarakennetta ripottelemalla teollisuutta eri puolille kaupunkia, vaan sen sijaan toivottaa yritysten investoinnit tervetulleiksi sellaisille alueille, missä haittavaikutukset jäävät mahdollisimman pieniksi ja näin välttää asukkaiden ja yritysten välisiltä eturistiriidoilta.

Henkilö P rakentaa omakotitaloa Rainioon. Hän oli järkyttynyt Rajavuoren hankkeesta. Hän haki rakennuslupaa elokuussa 2007 ja ihmettelee, miksi Heinolan kaupunki on salannut tämän asian. Hän on pettynyt. Hän on Heinolan kaupungin työntekijä, mutta nyt virkavapaalla. Paluu tehtäviin riippuu siitä, minkä päätöksen kaupunki tekee. Hän haluaa asua rauhallisessa, ympäristöystävällisessä paikassa. Melu, saasteet, rekkaliikenne tulevat ihan varmasti häiritsemään rauhaa, jota hän todella kaipaa pitkien, henkisesti rasittavien työpäivien jälkeen. Hän harrastaa marjojen ja sienien keräämistä, mikä ei ole enää mahdollista, jos alueelle rakennetaan tehdas. Hän vaatii Heinolan kaupungilta vastausta asian salaamisesta ja päätöksen tekemisessä järkevää ratkaisua.

Henkilö Q perheineen muutti 1992 Rainioon, koska se on rauhallista seutua lähellä keskustaa, mutta kuitenkin luonnon helmassa. He eivät halua tänne metelöivää ja saastuttavaa tehdasta pilaamaan rauhallista ja puhdasta ympäristöä. Myös liikenne lisääntyisi, jonka jälkeen lasten ei olisi niin turvallista liikkua täällä enää. Heillä on myös kasvimaata. Jos kyseinen saastuttaja tulisi lähelle, he eivät enää voisi nauttia oman pihan antimista. Ainakin nykyisen tehtaan lähellä asuvat ovat joutuneet jättämään marjat ym. syömättä. Luvassa olisi kai muutama työpaikkakin, mutta eikös nykyisin pyritä automatisoimaan kaikki niin, ettei tarvita paljon henkilökuntaa. Kirjoittaja haluaa mieluummin puhtaan, rauhallisen, hiljaisen, turvallisen asuinympäristön kuin muutamalle uuden työpaikan. Täällä asuu paljon lapsiperheitä, eikä monikaan luultavasti haluaisi jäädä enää asumaan alueelle, jos "projekti" toteutuu. Sitten täällä olisi paljon halpoja taloja myynnissä.

Rainion päiväkodin henkilökunta esittää kannanottonaan, että Kuusakoski Oy:n kierrätyslaitokselle osoitetaan rakennuspaikka jo ennestään teollisuusalueeksi kaavoitetulta alueelta, jolloin voidaan säilyttää päiväkotia ympäröivän luonnon koskemattomuus ja erämaatunnelma. Jos kierrätyslaitos kuitenkin päätetään Rajavuoren alueelle rakentaa, niin laitoksen hättatekijät on mini-

moitava ja niiden vaikutuksia seurattava lähialueilla ja tarvittaessa rajoja tiukennettava. Lakeasuontie on kunnostettava koko matkaltaan ja mahdollisilla kallioleikkauksilla luotava meluesteitä ja parannettava turvallisuutta. Tielle on rakennettava kevyen liikenteen väylät kirkonkylän ja Rainion välille. Päiväkotilasten ja nuorison liikkumistarvetta sisäliikuntatiloihin Tommolán, keskustan ja kirkonkylán kouluihin on vähennettävä rakentamalla Rainion alueelle sisäliikuntatilat esim. päiväkodin yhteyteen. Nykyisin päiväkotilasten sisäliikuntamahdollisuudet ovat Tommolán koululla ja Urheilukeskuksen sisäliikuntatiloissa. Rainion alueella ei ole omaa koulua. Kannanotossa on myös lasten vastauksia siihen, mikä on tärkeää ja hyvää päiväkodissa ja elämässä. Siinä myös esitellään päiväkotia ja sen toimintaa.

Reumakonsernin kannanotossa esitellään aluksi Reumasäätiön sairaalan toimintaperiaatteita ja tavoitteita, joiden saavuttamiseksi Reumakonsernin alueen ulkopuolisten ympäristöolojen on pysyttävä vakaina ja niissä tapahtuvien muutosten tuettava konsernin toimintaa ja asiakaspalvelua. Reumakonsernin sairaala-alue rakennuksineen ja sen eteläpuolella oleva ulkopuolinen alue on osa Heinolan kansallista kaupunkipuistoa. Sairaala-alue luokitellaan kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi kohteeksi. Alueet sairaala-alueen etelä- ja koillispuolella ovat sairaalan asiakkaiden ja henkilökunnan merkittäviä ulkoilualueita. Sairaala-alueella toimii myös Hotelli Valo, jonka toimintaan ja asiakaskuntaan ympäristöolot vaikuttavat merkittävästi. Sairaalassa on henkilökuntaa vajaa 400, asiakkaita vuodessa noin 15 000 – 20 000. Sairaalan ympäristöoloihin vaikuttavat Stora Enso Oyj Heinolan Flutingtehdas, Kaukas Oy, Schauman Wood Oy, Yhtyneet Sahat Oy, Suomen Kuitulevy Oy, Stora Enso Oyj Packaging, Oy, Lahti Energia Oy ja mahdollisesti Vattenfall Lämpö Oy:n Rautsalon voimalaitos ja Kuusakoski Oy:n Rajavuoren kierrätyslaitos, kaikki nämä 0,8 – 2,5 km:n etäisyydellä sairaalasta. Ilmanlaatuun vaikuttavat Stora Enson Flutingtehtaan, mahdollisen Vattenfall Lämpö Oy:n Rautsalon voimalaitoksen, mahdollisen Kuusakoski Oy:n Rajavuoren kierrätyslaitoksen ja Sahanniemessä toimivien teollisuuslaitosten päästöt sekä Suomen ulkopuolelta tulevat päästöt ja kuljetusten aiheuttama ilmanlaadun huononeminen. Korkean sijaintinsa vuoksi Reumasäätiön sairaalan alue on herkempi ilmanlaadun vaihteluille. Kaikki em. päästöt ovat ympärivuorokautisia ja -vuotisia. Jo nykyisinkin ilmanlaatu on erittäin huono etelä-länsivirtauksilla, kun teollisuuden päästöt tulevat suoraan sairaala-alueelle. Mahdollisen Kuusakosken Rajavuoren kierrätyslaitoksen päästöt tulisivat sairaala-alueelle koillisvirtausten mukana. Ilmanlaatu vaikuttaa suuresti asiakkaiden ja henkilökunnan viihtymiseen. Sairaala-alueelle kulkeutuvia ilmapäästöjä ei tule lisätä nykyisestään, ne vaarantavat asiakkaiden ja henkilökunnan hyvinvointia ja terveyttä. Liikennettä Reumantiellä sairaala-alueen vieressä on Stora Enson Flutingtehtaan kuljetukset noin 100 kpl/vrk, mahdollisen Vattenfallin kuljetukset ja ajot noin 10 kpl/vrk ympärivuorokautisesti, mahdollisen Kuusakosken Rajavuoren laitoksen hulevesien kuljetukset Rajavuoresta Flutingtehtaalle ja puu- ja rakennusjätteen kuljetukset Vattenfallin voimalaitokselle. Reittivaihtoehtona on tullut esiin myös kuljetukset suoraan Rajavuoresta Pikijärventielle ja sieltä Reumantielle. Karkeasti arvioiden Reumantiellä tulee olemaan rekkaliikennettä 100-150 kpl/vrk. Reumantien ja Lakeasuontien risteyksessä on em. kuljetusten lisäksi Kuusakoski Oy:n Rajavuoren kierrätyslaitoksen kuljetukset noin 100/vrk ja Sahanniemessä toimivien laitoksien kuljetukset. Raskaankaluston liikenteen kokonaismäärä, vaikutukset lähialueen ilmanlaatuun, haitat kevyelle liikenteelle, liikenteen järjestelyt ja liikenneturvallisuusriskit tulee selvittää perusteellisesti. Riski koituu myös sairaalan henkilökunnan työmatkaliikenteelle ja asiakasliikenteelle. Myös vaikutukset sairaala-alueen ilmalaatuun ovat merkittävät. Nykyisten te-

ollisuuslaitosten lisäksi sairaalan ja sen ympäristön melukuormitusta tulevat lisäämään mahdollisten laitosten Vattenfallin ja Kuusakosken Rajavuoren laitoksien melut. Myös raskaan liikenteen melu on merkittävä haitta sairaala-alueen asiakkaille ja henkilökunnalle. Sairaala-alueen korkean sijainnin vuoksi sinne kantautuu melu herkemmin. Sairaala-alueen melukuormitusta ei tulisi lisätä nykyisestä. Vesistöihin kohdistuvilla vaikutuksilla ei ole suoranaisia vaikutuksia sairaala-alueeseen, pohjavesiin kohdistuvilla vaikutuksilla on, koska sairaalalla on oma pohjavedenotto Hakuuolalla. Vedenotto sijaitsee Lakeasuontien itäpuolella noin 500 m Reumantien ja Lakeasuontien risteyksestä. Raskaanliikenteen onnettomuustilanteessa on mahdollista Hakuuon pilaantuminen. Sairaalan vesilaitos on Reumantien ja Pikijärventien risteyksessä Maitiaislahden rannalla. Myös täällä on pilaantumisriski onnettomuustilanteessa. Lisääntyvä raskas liikenne aiheuttaa riskin sairaalan vesihuollolle. Sairaala-alueella on Terveyslampi, jonka ympäristöä käytetään sairaalan ja hotellin asiakkaiden kuntoutuksessa ja virkistäytymisessä. Sairaala-alueen ulkopuoliset alueet ovat merkittäviä virkistäytymisalueita. Aluetta kuormitetaan jo nykyisin huomattavasti teollisuuden päästöillä ja alueella olevilla nykyisillä ja vanhoilla kaatopaikoilla. Uusia teollisuusalueita ja jätteenkäsittelyalueita ei tule enää kaavoittaa alueella vallitsevaan Konniveden rantayleiskaavaan. Kuusakoski Oy:n Rajavuoren jätteenkäsittelylaitos tulee vaikuttamaan oleellisesti reumakonsernin sairaalaan, Hotelli Valoon ja sen alueen ympäristökuormituksiin. Reumakonserni vastustaa sitä, että jo ennestäänkin kuormitettua sairaalan ja hotellin aluetta kuormitetaan lisää rakentamalla uutta teollista toimintaa sairaala- ja hotellialueen läheisyyteen. Kierrätyslaitosta ei tule sijoittaa laitoksen nykyistä sijaintia lähemmäksi Reumasairaalaa. Reumakonserni edellyttää, että Rajavuoren loppusijoituspaikan toimintaa valvotaan nykyistä paremmin. Sen on nyt jo todettu kuormittavan ympäristöä: lähialueiden pintavesiä, hulevesien kuljetusten lisääntymistä ja niiden laskemista puhdistamattomina Kymenvirtaan. Jos ympäristökuormitusta ei saada rajoitetuksi valvonnalla, Rajavuoren loppusijoituspaikka on siirrettävä pois nykyisestä paikasta.

Henkilöt R ja S mielestä kierrätyslaitosta ei tule sijoittaa Rajavuoreen, varastointikin on jo siellä väärässä paikassa. Kierrätyslaitoksen haitat tulevat olemaan liian suuret ja liian lähellä kirjoittajien asuinalueita, ottaen myös huomioon läheiset vesistö- ja virkistysalueet. Haittoja ovat mm. liikennejärjestelyt, yleinen turvallisuus, ympäristövaikutukset, ilmansaasteet, melu, pöly ja haju.

Henkilö T katsoo, että hankkeen liikenteen vaikutusta tulee arvioida laajasti. Arviointi on ulotettava merkittävästi laajemmalle alueelle kuin rantaosayleiskaavan alue. Heinolan kaupunki on myynyt Kuusakoski Oy:lle lisämaata kesällä 2007. Kaupan kohteena oli 15,21 ha maata, joka oli tarkoitettu vain kaatopaikkatoimintojen lisäalueeksi, sillä kauppahinta on likimain vain metsätalouden hinta (7.800 €/ha). Teollisuuden raakamaakauppana 21.4.2008 päätetty 46 ha:n alue Vierumäellä maksoi 15.200 €/ha. Kauppa ja maan hinta vuonna 2007 olivat johdonmukainen seuraus siitä, että Heinolan kaupunki ei ole itsekään katsonut Rajavuoren aluetta alueeksi, jolle rakennetaan teollisuutta. Jos Rajavuorelle rakennetaan suunniteltu, kooltaan merkittävä teollisuuslaitos, rakentamisen on perustuttava asemakaavaan, jonka on ulotuttava Rainion asutusalueelle ja sille alueelle, jolle tehdään edellyttämä liikenne tapahtuu. Ennen asemakaavaa Heinolaan on laadittava yleiskaava. Sitä ei ole, vaikka kunta-liitoskin olisi sitä edellyttänyt yli kymmenen vuotta sitten. Mieliapiteessä on mukana kirjoittajan ja kaupunginjohtajan viestien vaihto, jotka kirjoittajan mielestä osoittavat, että Heinolan kaupunki on tavallaan päättänyt, että kaupungin kehitystä ei ohjata suunnitelmallisesti. Kirjoittaja katsoo, että ilman

yleiskaavaa ei ole mahdollista hallitsemattomasti perustaa merkittäviä teollisuusalueita ympäri kaupunkia ja että ilman asemakaavaa ei alueella saa myöntää rakennuslupia. Heinolan kaupunki on pakotettava laatimaan koko kaupungin yleiskaava. Ympäristökeskuksen on todettava, että YVA-ohjelman on perustuttava asemakaavaan ja sitä edeltävään yleiskaavaan. Ilman näitä kaavoja kuntalaiset eivät voi luottaa kaupungin maa- ja tonttipolitiikan hoitoon, joka muutoinkin on ollut jo vuosia alennustilassa. Jos alue osoitettaisiin vastoin kirjoittajan oletusta asemakaavassa rakennuskortteliksi, Kuusakoski Oy:n on osallistuttava yhdyskuntarakenteen kustannuksiin (MRL 91a §). Kuusakoski Oy:ltä perittävällä maksulla voidaan hoitaa liikenneasiat kuntoon ja suojata Rainion asutusalue niin, että tehdasalueesta ei tule minkäänlaista häiriötä alueen asukkaille.

Henkilö U kannattaa 1-vaihtoehtoa, jossa toiminnot pysyvät ennallaan Rajavuoren alueella eikä sinne lisätä jatkossa muita toimintoja. Muissa vaihtoehtoisissa toiminnot tulisivat liian lähelle asutusta. Kirjoittajan talo on lähimpiä taloja Rajavuoren vaikutusalueella. Liikenneolot ovat Lakeasuontielle jo nyt vaikeat. Pyöräily on todella vaarallista kapean tien ja vilkkaan rekkaliikenteen vuoksi. Heinolan kaupunki ei ole halukas parantamaan tieoloja, koska jos kevyen liikenteen väylä rakennettaisiin, hoitovastuu siirtyisi kaupungille. Kuusakoski Oy ei ole kertonut mahdollisen tulevan laitoksen tekniikasta mitään. Kuinka iso laitos ja millaiset melu-, pöly- ja äänisaasteet. Ei ole myöskään kerrottu, millaiset päästönormit koskevat mahdollisia uusia laitoksia. Ovatko ne yhtä tiukat kuin esim. voimalaitoksilla ja kuka valvoo? Nykyistä loppukäsittelypaikkaa taitaa valvoa Kuusakosken oma laboratorio. Kirjoittajaa ihmetyttää Itä-Häme-lehdessä ollut Kuusakoski Oy:n toimitusjohtajan kirjoitus, jossa kerrottiin rekkaliikenteen olevan noin 20 autoa/vrk, kun taas 3.4.2008 tiedotustilaisuudessa puhuttiin noin 100 rekasta. Jotenkin Kuusakoski tuntuu kaunistelelevan tilastoja ja laskelmia mahdollisista haitoista. Kuusakoski Oy:n säiliöautojen kuljettajat ovat välinpitämättömiä, sillä autoista valuu jotakin pahalle haisevaa nestettä, kun ne kääntyvät Rajavuoresta Lakeasuontielle. Ilmeisesti ei ole viitsitty sulkea tyhjennysventtiilejä. Nämä asiat saavat lähiasukkaat suhtautumaan Kuusakoski Oy:hyn varauksella.

Henkilö V katsoo, että Kuusakoski Oy:n teettämä YVA-ohjelma ei noudata YVA-lain mukaista menettelyä, sillä tarkastelussa ei ole kuin yhden sijoituspaikan kolme eri versiota. Vaihtoehtoista sijoituspaikkaa ei ole, vaan rajoitetaan yhteen paikkaan. Nollavaihtoehto ei selvitä sitä, kuinka yhtiön laajentuva toiminta toteutuu. YVA-tarkastelu ei ole tarpeeksi kattava. Siitä puuttuu mm. raskaan liikenteen hyvin merkittävä kasvu kaupungin katu- ja tieverkossa jo olemassa olevan raskaan ja muun liikenteen lisäksi. Puuttuu myös muiden jo alueella olevien tai tulevien rasitteiden yhteisvaikutus ympäristöön: liikenne, melu laitoksesta ja raskaasta liikenteestä, haju, savu ja pölyhaitat sairaalalle, asutukselle ja tähän asti melko puhtaalle luonnolle. Huomiotta on jätetty esim. Vattenfallin voimalaitos savukaasuineen, polttoainekuljetuksineen ja meluineen. Rainion alue altistuu niille, oli tuulen suunta mikä tahansa. Huomiotta on jäänyt myös Rainion läheisyydessä olevat vanhat kaatopaikat ja ampumarata, jotka kummatkin rajoittavat jo ennestään Reumantien pohjoispuolisen alueen ulkoilumahdollisuuksia, marjastusta ja sienestystä. Rajavuoreen sijoitettava suuri teollisuuslaitos reuna-alueineen valtaa vapaasta metsäalueesta valtaisan alueen. Kaavoituksessa alue on rantayleiskaavaan merkitty Rainion – Lakeasuon asutuskavasta Konniveden rantaan ja Reumantien eteläpuoliseen kaupunkipuistoon asti tarkoituksella varata heinolalaisille riittävä ja arvokas ulkoilualue. Heinolan kaupunki on laatinut asutuskavavan pientaloja varten

Rainioon 1986 ja on kaavoittanut ko. aluetta pohjoiseen aina Hevosvuorentiehen asti ja markkinoinut aluetta metsää ja kallioita käsittävän ulkoilualueen läheisyydellä ja nimenomaan tällaiseen asuinpaikkaan rainiolaiset lapsiperheet ovat halunneet. Jos Rajavuoreen ko. teollisuus luvutetaan, riistetään asukkailta se elämänlaatu, mihin he ovat omaisuutensa investoineet. Nykyinen kaavoitus ei anna mahdollisuutta sijoittaa teollisuuslaitosta Rajavuoreen, vaikka paikalla on jo suppeampi EJ-alue kaavassa. Myöskään alueella eikä koko Heinolassa ole yhtenäistä maankäytön suunnitelmaa, joka ohjaisi kaupunkisuunnittelua. On liian aikaista tehdä YVA-tarkastelu, kun ei ole tiedossa, mikä on kaavoituksellisesti mahdollista. Kirjoittaja esittää, että arviointia on laajennettava käsittämään todellinen kolmas sijoitusvaihtoehto Heinolassa jollekin teollisuudelle jo valmiiksi kaavoitetulle alueelle samoilla toiminnan laajentamistavoitteilla kuin Rajavuoren tapauksessa, esimerkiksi Vierumäen Härkälän kylän alueelle, jonne kaupunki on juuri hankkinut lisää teollisuudelle kaavoitettavaa maata. Kirjeen liitteenä on arviointiohjelman kopio, johon kirjoittaja on merkinnyt 36 kommentoimaansa kohtaa. Toisena liitteenä ovat kommentit perusteluineen otettavaksi huomion ympäristökeskuksen lausunnossa arviointiohjelmasta.

Henkilö X perheineen vastustaa Kuusakoski Oy:n toiminnan kaavailtua siirtämistä Rajavuoreen, sillä niin siinä kirjoittajan arvion mukaan pikku hiljaa käy. Kirjoittaja pelkää ympäristövaikutuksia, autopaloittamosta tulevia hiukkaspäästöjä ja jo nyt olevasta ongelmajätteiden sijoittamisesta tulevia valumia ja sitä, mikä vaikutus niillä on puutarhatuotteisiin. Kirjoittajan käydessä lenkillä Rajavuoresta kuului kovaa metakkaa. Siellä oli tehty räjäytyksiä, ja nyt kuului kaivinkoneen erittäin kovaa ääntä, kun se ilmeisesti siirsi louhittua ainesta toiseen paikkaan, kuulosti kuin työtä olisi tehty kirjoittajan takapihalla. Esimerkiksi paloittamon äänen kantautumista ei voi ennakoida, se kumpuaa jotenkin ilmeisesti kallioista. Kirjoittaja kestää jotenkuten ääntä, mutta ei sitä, että puutarhan antimia ei voi syödä. Hän ei voi elää pelossa, onko puutarhan tuotteissa jotakin vai ei, siinä menee syömisen nautinto. Kirjoittajaa ärsyttää, kun Kuusakoski puhuu kestävästä kehityksestä ja piiloutuu sen taakse. Kestävä kehitys on OK, mutta Kuusakoskella on yrityksenä tavoitteena voiton maksimointi, mitä Rajavuori yritykselle edustaa. Kuusakoski salailee, jättää asioita kertomatta. Kirjoittaja pelkää, että Kuusakoski vähättelee päästöjään ja kaunistelee asioita. Laitokselle eivät riitä Heinolan jätemäärät, niitä tulee varmasti myös ulkomailta. Kirjoittaja vastustaa ehdottomasti.

Henkilöt Y ja Z katsovat, että vaihtoehdot on muotoiltu puutteellisesti, koska laitokselle ei ole vaihtoehtoista sijoituspaikkaa. Vaihtoehdot ovat nyt tehtaan siirron eri vaiheita. Yhtenä vaihtoehtona pitää olla kokonaan toinen sijoituspaikka. Heinolasta löytyy mm. teollisuudelle kaavoitettua aluetta. YVA-ohjelmasta järjestettyyn yleisötilaisuuteen kutsuttiin asukkaita liian suppealta alalta. Teollisuuden savukaasut leviävät laajemmalle kuin yhden kilometrin päähän laitoksesta. Melu kantautuu kauemmas kuin kilometrin päähän. Liikennehaitat (melu ja pienhiukkaspäästöt) leviävät vielä tätäkin kauemmas (liittymät, taajamien kautta ajo). Arviointiohjelman pitää lisätä haastateltavien ja kyselyn saavien asukkaiden joukkoon myös kirkonkylän asukkaat, Konniveden länsirannan/Sulkavanlahden länsirannan mökkiläiset, Siltakadun varren asukkaat. Muutoin osa ihmisistä, joiden elämään hankkeen toteuttaminen vaikuttaisi, jäisi kokonaan kuulematta. Tämä kattavuus pitää olla myös seuraavissa tiedotustilaisuuksien kutsuissa. Liikenne ei voi olla pelkästään lähivaikutusalueen ongelma, koska raskas liikenne tulisi lisääntymään ja olemassa olevaa tieverkkoahan ajoneuvot käyttävät siirtyessään moottoritiltä kaupungin teille

ja kulkiessaan Myllyojan tehtaalta Rajavuoreen ja päin vastoin. Lisäksi pitää ottaa huomioon Rautsalontien varteen tulevan Vattenfallin lämpölaitoksen raskas liikenne ja näiden kahden hankkeen yhteisvaikutus ympäristöön. Em. syistä toiminnan aikaiset vaikutukset pitää tarkastella laajemmalla alueella kuin ohjelmassa kuvataan. Etäisyys lähimpään asutukseen on lisämaan oston jälkeen alle kilometri. Ohjelma antaa virheellisen kuvan laitoksen etäisyydestä asutukseen. Syötemäärän kapasiteetti 690 000 t/a on huomattavan kokoisen laitoksen luokkaa. Esim. Stora Enson Flutingtehtaan vuosituotanto on 280 000 t. Kuusakoski Oy:n edustajat Raita ja Anttila ovat jo nyt käydyissä keskusteluissa kertoneet, että tuo 690 000 t on vain luku. Isoin luku joka arviointiohjelmassa mainitaan on oltava edes lähellä totuutta, jotta voidaan arvioida laitoksen kokoluokkaa ja sitä myöten ympäristövaikutuksia.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Edellä lyhyesti kuvatuissa arviointiohjelmasta annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä on paljon arvokasta tietoa käytettäväksi arvioinnin toteutuksessa. Ympäristökeskus lähettää kopiot saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Hämeen ympäristökeskuksessa.

Rajavuoren kierrätyslaitoksen YVA-ohjelmassa on kaikki YVA-asetuksen 9 §:n edellyttämät asiakohdat, mutta niiden sisältöä on tarpeen joiltakin jäljempänä todetuilta osin tarkistaa. Hankkeen ja sen vaihtoehtojen vaikutukset on selvitettävä arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta.

Hankekuvaus

Hanke on kuvattu niin selkeästi ja yksityiskohtaisesti, että siitä aiheutuvien ympäristövaikutusten tunnistaminen ja selvittäminen on mahdollista.

Arvioitava hanke on YVA-ohjelmassa rajattu suunniteltuun kierrätyslaitokseen ja sen toimintoihin, eikä prosessien jälkeen jäljelle jäävien hyödyntämiskelvottomien jätteiden loppusijoitus sisälly arviointiin. Arviointia pitää laajentaa siten, että myös Rajavuoren kaatopaikan nykyiset vaikutukset ja niistä johtuva ympäristön tila kuvataan ja vaikutusten arvioinnissa arvioidaan soveltuvin osin kaatopaikan osittain muuttuvan tilanteen ja kierrätyslaitoksen yhteisvaikutukset. Rajavuoren kaatopaikan jätevedet kuormittavat Rajalampea ja sen alapuolista vesistöä ja ilmapäästöt ympäröivää kasvillisuutta. Kierrätyslaitoksen täysin uusien toimintojen myötä kaatopaikalle tulee sijoitettavaksi myös uudentyyppisiä jätteitä, vaikka sijoitettavien jätteiden kokonaismäärän ei ole tarkoitus kasvaa. Toisaalta kierrätyslaitoksen perustaminen vähentänee kaatopaikalle tulevan raskaan liikenteen määrää, kun loppusijoitettavaa jätettä siirretään vain alueen sisällä. Kierrätyslaitos ja kaatopaikka sijaitsevat samalla alueella, joten niillä on osittain yhteiset ympäristövaikutukset. Kokonaiskuvan saamiseksi kierrätyslaitoksen perustamisen merkityksestä ympäristön kannalta on siten tarpeen tarkastella sen yhteisvaikutuksia kaatopaikan kanssa.

Hankkeen vaihtoehdot

Ympäristökeskuksella on mahdollisuus YVA-ohjelmasta antamassaan yhteysviranomaisen lausunnossa edellyttää hankkeessa selvitettäväksi myös uusia vaihtoehtoja. Niiden on kuitenkin oltava myös käytännössä toteuttamiskelpoisia. Jos esimerkiksi hankkeelle esitetään uutta sijaintialuetta, sen pitäisi olla hankkeesta vastaavan omistuksessa tai hallinnassa. Ympäristökeskus ei kuitenkaan voi määrätä toiminnanharjoittajaa hankkimaan uutta maa-aluetta toiminnalleen.

Sijaintivaihtoehdot: Sekä Heinolan kaupungin lausunnossa että useissa mielipiteissä on esitetty sitä, että hankkeesta tulisi selvittää myös muita vaihtoehtoja kuin Rajavuoren alue. Hankkeen sijaintivaihtoehdoista on neuvoteltu Kuusakoski Oy:n kanssa 15.5.2008. Kuusakoski Oy on ilmoittanut, että se ei aio hajuttaa toimintaansa enää kolmannelle alueelle Heinolassa. Näin ollen ympäristökeskus ei voi edellyttää arvioitavaksi muita sijaintivaihtoehtoja kuin mitä YVA-ohjelmassa on esitetty.

Liikenneyhteysvaihtoehdot: Heinolan ympäristölautakunta esitti lausunnossaan, että selvitetäisiin mahdollisuuksia rakentaa Rajavuoren kohteeseen johtavia täysin uusia väyliä, joista oli sen lausunnossa kaksi ehdotusta. Neuvottelussa 15.5.2008 sovittiin, että ympäristövaikutusten arviointiin otetaan mukaan

täysin uusien liikenneyhteyksien ja niiden ympäristövaikutusten tarkastelu siten, että Heinolan kaupungilla on kaavoittajana päävastuu näiden liikenneyhteyksien ja niiden ympäristövaikutusten selvittämisestä ja ympäristövaikutusten arvioinnissa hyödynnetään kaavoittajalta saatavia tietoja.

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat

Hanke edellyttää sitä, että alueelle laaditaan asemakaava. Asemakaavoitettava alue tulee rajata niin, että siinä on mukana tieyhteys Lakeasuontielle (mt 15007). Lisäksi on tehtävä yleiskaavallinen tarkastelu mm. Lakeasuontien järjestelyistä.

Hankealueen välittömässä läheisyydessä sen itäpuolella on Karhulampi, joka vaikuttaa olevan vesilain 1. luvun 15a §:n tarkoittama alle yhden hehtaarin suuruinen luonnontilainen lampi. Hankkeen vaikutukset Karhulampeen on selvitettävä. Jos hankkeen arvioidaan vaikuttavan lampeen, on haettava ympäristölupavirastolta vesilain mukainen lupa lammen luonnontilan muuttamiseen.

Vaikutusalueen raja

Hankkeen vaikutusalue on jaettu lähi- ja kaukovaikutusalueisiin, joiden todetaan tarkentuvan arviointia tehtäessä. Ilmeisesti sen vuoksi vaikutusalueet on YVA-ohjelmassa kuvattu melko epämääräisesti. YVA-laki ei tunne jakoa lähi- ja kaukovaikutuksiin, vaan siinä käytetään termejä välittömät ja välilliset vaikutukset. Suurin osa hankkeen vaikutuksista on todennäköisesti välittömiä vaikutuksia; hankkeen vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen edustanevat selvimmin välillisiä vaikutuksia.

Välittömien vaikutusten vaikutusalue vaihtelee vaikutustyyppin mukaisesti, mutta varminta on rajata vaikutusalueet arviointivaiheessa mieluummin liian suuriksi kuin pieniksi. Useimpien välittömien vaikutusten vaikutusalueina kannattaa tarkastella aluetta, joka ulottuu Lakeasuon – Rainion – Reumasairaalan alueelle ja itäpuolella Konniveteen ranta-asutuksineen. Lisäksi liikennevaikutusten alueena on tarkasteltava molempien kuvassa 6. esitettyjen liikennereittien varret etenkin tiiviimmän asutuksen kohdalla, jolloin vaikutusalueeksi tulee myös mm. Heinolan keskusta.

Ympäristön nykytilan kuvaus

YVA-asetus edellyttää, että YVA-ohjelmassa esitetään kuvaus ympäristöstä. Hankkeen arvioidun vaikutusalueen ympäristön kuvaus on YVA-ohjelmassa tärkeää sen vuoksi, että se osaltaan auttaa hankkeen ympäristövaikutusten tunnistamisessa ja vaikutusselvitysten kohdentamisessa. Rajavuoren YVA-ohjelmassa ympäristön kuvaus on erittäin niukka ja rajoittuu pääosin hankealueelle ja aivan sen läheisyyteen. Siitä puuttuvat mm. tiedot hankkeen vaikutusalueen nykyisestä liikenteestä, ilmanlaadusta ja melutilanteesta sekä asutuksesta ja herkistä kohteista, kuten sairaalasta ja päiväkodista. Maaperää, luontoa ja pintavesiä on kuvattu lyhyesti sanallisesti ilman karttoja, pohjavesistä ei ole mainintaa. Arviointiselostuksessa on esitettävä kattava selvitys ympäristön nykytilasta.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

YVA-ohjelmassa on todettu, että olemassa olevaa tietoa, julkaisuja ja selvityksiä on käytettävissä runsaasti ja että arviointi voi vaatia tehtäväksi uusia

selvityksiä. Arvioinnissa aiotaan käyttää myös kirjallisuustietoja vastaavista laitoksista ja niiden vaikutuksista. Olemassa olevia tietoja ei kuitenkaan kerrota tarkemmin; esimerkiksi YVA-ohjelman kirjallisuusluettelo on varsin niukka ja käsittää pääosin lakiviitteitä. Myöskään vastaavia laitoksia, joiden tietoja aiotaan arvioinnissa käyttää, ei kerrota. Yhteysviranomaisen on näiden niukkojen tietojen pohjalla vaikea arvioida, ovatko olemassa olevat ja suunnitellut selvitykset riittäviä vai onko arviointiohjelmaa täydennettävä. Tässä luvussa on kuitenkin pyritty tarkentamaan ja varmistamaan sitä, mitä vaikutuksia on selvitettävä ja miten.

Päästöt ilmaan

Toiminnassa syntyvät päästöt ilmaan aiheutuvat liikenteestä, prosessien pistemäisistä päästöistä ja hajapäästöistä. Etenkin jätteiden vastaanotosta, välivarastoinnista ja lajittelusta sekä materiaalien siirroista syntyvät hajapäästöt ovat merkittäviä. Päästöjen hiukkaset ja niiden sisältämät metallit kuormittavat ympäristön ilmaa ja maaperää. Prosessien pistemäisten päästöjen typenoksidien, hiukkasten ja raskasmetallien sekä liikenteen typenoksidien ja hiukkasten leviäminen ilmassa on selvitettävä mallintamalla, ja lisäksi hajapäästöjen leviämisestä on esitettävä arvio. Pölypäästöjen mukana ympäristöön laskeutuvien raskasmetallien kertymistä kasvillisuuteen on myös arvioitava. Pölyn leviämisen ehkäisykeinot on esitettävä.

Melu ja värinä

Suunniteltu hanke aiheuttaa merkittäviä meluvaikutuksia. Sekä laitoksen toiminnan että liikenteen meluvaikutuksia arvioidaan perustellusti melumallinnusohjelmiston avulla. Värinästä ei ole ohjelmassa mainintaa, mutta arvio värinävaikutuksista on myös tarpeellinen. Etenkin liikenne ja hankkeen rakentaminen mutta myös normaalitoiminta voivat aiheuttaa värinää. Värinästä on olemassa VTT:n suositus (Talja, A. 2002. Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokituksesta. VTT tiedotteita 2278. Espoo).

Meluvaikutusten arvioinnissa on erityisesti kiinnitettävä huomiota raskaan liikenteen merkitykseen suunniteltujen kuljetusreittien, etenkin Lakeasuontien, varsien asukkaille. Myös melun ajallinen jakauma, kuten esimerkiksi materiaalin vastaanotto- ja lastaustoiminnan ajoittuminen erityistilanteissa yöaikaan ja sunnuntaipäiviin, tulee ottaa huomioon. Selostuksessa melun leviäminen ja meluvyöhykkeet on esitettävä selkeinä, riittävän suurina karttaesityksinä. Saatujen tulosten arvioinnissa on sovellettava Valtioneuvoston päätöksen (993/92) mukaisia melutason yleisiä ohjearvoja ja otettava huomioon päätöksen mukaisesti mm. vaikutusalueen herkäät kohteet ja loma-asutus. Haitallisten meluvaikutusten vähentämiskeinot ja vaihtoehdot on kuvattava yksityiskohtaisesti.

Liikenne

Hankkeesta johtuva raskas liikenne aiheuttaa erilaisia merkittäviä vaikutuksia. Rajavuoren kierrätyslaitoksen raskas liikenne kuormittaa paikoitellen jo muutoinkin raskaan liikenteen kuormittamaa tieverkkoa Heinolassa, joten liikenteen erilaisia vaikutuksia arvioitaessa pitää tarkastella hankkeesta johtuvan liikenteen *yhteisvaikutuksia* vaikutusalueen muun raskaan liikenteen kanssa.

Liikennevaikutusten vaikutusalueeseen on otettu kantaa jo edellä. Vaikutusalueella pitää lähtötiedoksi selvittää liikennemäärät, keskimääräinen vuorokausiliikenne ja sen vaihtelu sekä raskaan liikenteen määrät ja osuudet sekä kuljetusreittien pohjavesialuetiedot. Maanteiden ja liittymien toimivuus ja Laakeasuontien yleiskunto on arvioitava. Hankkeesta pitää selvittää laitoksen raaka-aineiden ja tuotteiden kuljetusten määrät sekä kuljetusten ajallinen vaihtelu ja jakautuminen tiestölle, mukaan lukien myös Myllyojan tehtaan ja Rajavuoren välinen kuljetus- ja kulkemistarve. Arvioinnissa on selvitettävä paitsi liikenteen erityyppiset vaikutukset (myös yhteisvaikutukset), kuten melu, pöly, tärinä ja onnettomuusriskit, myös niiden kohdentuminen erityisesti erilaisiin herkkiin ryhmiin (esim. lapset, nuoret) ja kohteisiin (sairaala, päiväkot), mukaan lukien myös pohjavesille ja vedenotolle aiheutuvat riskit. YVA-selostuksessa on esitettävä myös liikenteen haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuudet sekä mahdolliset teiden, liittymien ja muut vastaavat parantamistarpeet ottaen erityisesti huomioon kevyen liikenteen turvallisuus. Uusien liikenneyhteyksien selvittämistä on käsitelty edellä vaihtoehtojen yhteydessä.

Vaikutukset luontoon

Olemassa olevia luontotietoja on tarkoitus täydentää maastokäynnein. Maastokäyntien ajankohdat, inventointimenetelmät ja muut vastaavat tiedot pitää esittää arviointiselostuksessa.

Vaikutukset maaperään sekä pohja- ja pintavesiin

Hankkeen maaperävaikutuksista on arvioitava ainakin raskasmetallien kertyminen. Heinolan kaupunginhallitus on antanut ympäristölautakunnalle tehtäväksi pohjavesitutkimuksen, mutta sen tulokset eivät ehtine mukaan hankkeen ympäristövaikutusten arviointiin. Hankkeen pohjavesiriskit on arvioitava.

Pintavesistä aiotaan selvittää kuormituksen muutosten vaikutus laitokselta pois johdettaviin hulevesiin. Arvioinnissa on tarkoitus käyttää hyväksi olemassa olevia tietoja vastaavien laitosten hulevesikuormituksesta. Arvioinnin pohjaksi pintavesistä on tarpeen esittää niiden nykytila ja nykyisten kaatopaikkavesien aiheuttama kuormitus. Arvioinnissa pitää esittää kaatopaikkavesien ja kierrätyslaitoksen hulevesien yhteisvaikutukset.

Rajalampeen laskeva uoman, Rajalammen ja siitä Konniveteen virtaavan Jokuenojan ja Sulkavanlahden tilaa ja vaikutuksia niihin voi arvioida nykyisen tarkkailuohjelman tulosten perusteella. Hankealueen itäpuolella olevan Karhulammen tila on selvitettävä erikseen ja arvioitava, voivatko esimerkiksi toiminnan pölyvaikutukset muuttaa lammen luonnontilaa. Lammen luonnontilan muuttaminen edellyttää ympäristölupavirastolta vesilain mukaista lupaa. Hulevesistä tulee esittää niiden määrän ja laadun muutokset ja hulevesien käsitteleminen ennen pintavesiin johtamista. Arviointiselostuksessa on esitettävä mahdollisuudet pintavesikuormituksen pienentämiseksi.

Ympäristöriskit

Arviointiselostuksessa pitää esittää arvio ympäristö- ja muiden onnettomuuksien riskeistä ja niiden seurauksista. Tarkemmat riskienhallintaselvitykset jäävät myöhempiin suunnitteluvaiheisiin, mutta arviointiselostuksessa on

kuitenkin tarpeen riskien tunnistamisen lisäksi myös alustavasti arvioida niiden todennäköisyyttä ja seurausten vakavuutta sekä esittää keinoja merkittävimpien riskien vähentämiseksi.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyisyyteen

YVA-ohjelmassa todetaan, että hankkeen sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten tunnistamiseksi käytetään olemassa olevia tietolähteitä ja hankitaan uutta tietoa kyselyin ja haastatteluin. Kaikki edellä yhteysviranomaisen lausunnossa mainitut erilaiset ympäristövaikutukset voivat eri tavoin vaikuttaa myös ihmisten terveyteen, elinoloihin tai viihtyisyyteen, joten niistä saatava aineisto antaa perustiedot ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointiin. Näiden lisäksi on syytä selvittää erikseen esimerkiksi hankkeen vaikutusta asuinkiinteistöjen arvoon.

Kyselyin ja haastatteluin saadaan tietoa siitä, kuinka ihmiset suhtautuvat näihin erilaisiin ympäristövaikutuksiin ja saadaan aineistoa vaikutusten kohdentamiseen ja niiden merkittävyyden arviointiin, kuten YVA-ohjelmassa on esitettykin. YVA-selostuksessa on tarpeen esittää mm. haastateltavien valintaperusteet sekä haastattelumenetelmät ja -kysymykset.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja luonnonvarojen hyödyntämiseen

Arviointiohjelmassa ei ole esitetty mitään siitä, kuinka hankkeen vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen ja luonnonvarojen hyödyntämiseen aiotaan selvittää. Kuitenkin vaihtoehtojen vertailukohdassa (s. 29) niitä on esitetty käytettäväksi vaihtoehtojen vertailuperusteina. Useissa lausunnoissa ja mielipiteissä hankkeella on arvioitu olevan vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen. Näitä vaikutuksia on arvioitava yhdessä Heinolan kaupungin kaavoittajan kanssa. Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen ovat hankkeen välillisiä vaikutuksia, jotka nekin on arvioitava.

Vaihtoehtojen vertailu YVA-ohjelmassa todetaan, että vaihtoehtoja vertaillaan YVA-lain mukaisesti. YVA-asetus edellyttää vaihtoehtojen vertailua, mutta ei määrää vertailumenetelmää. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn henkeen kuuluu se, että käytetään erottelevia vertailumenetelmiä eikä yhteismitallisteta erilaisia ympäristövaikutuksia esimerkiksi pisteyttämällä tai muuntamalla niitä rahamääräisiksi. Näin hankkeen päätöksentekijöille jää mahdollisuus itse muodostaa kuva hankkeen ja sen vaihtoehtojen olennaisista vaikutuksista. Eri vaihtoehtojen vaikutusten vertailukohtana on perusteltua käyttää ympäristön nykytilaa.

Osallistuminen YVA-ohjelmassa esitetyt osallistumismenettelyt täyttävät YVA-lainsäädännön vaatimukset. Joiltakin osin tekstiä pitää kuitenkin tarkentaa. Arviointimenettelyyn voivat YVA-ohjelmassa mainittujen kansalaisten lisäksi osallistua myös ne yhteisöt ja säätiöt, joiden toimialaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea.

Hankkeelle on perustettu ohjausryhmä, jonka kerrotaan edustavan keskeisiä intressitahoja. Ohjausryhmässä on mukana Hämeen ympäristökeskus. Ympäristökeskus ei kuitenkaan ole yksi hankkeen intressiryhmä, vaan se huolehtii arviointimenettelyn järjestämisestä ja etenemisestä ja muista YVA-lainsäädännön edellyttämistä yhteysviranomaisen tehtävistä ja toimii ohjausryhmässä lähinnä asiantuntijana. Toisaalta ohjausryhmässä ei ole edustettuna monia sellaisia tahoja, joilla on todellisia intressejä valvottavanaan, kuten

vaikutusalueen asukkaat. Hankkeen ohjausryhmä lieneekin luonteeltaan lähinnä "tekninen", ei keskeisiä intressejä edustava.

Raportointi

YVA-ohjelma on rakenteeltaan selvä ja melko helppolukuinen, mutta osin liiankin niukkasanainen. Tekstiä olisi voinut paikoin havainnollistaa enemmän kartoin, kuvin tms. Etenkin ympäristön nykytilaa olisi pitänyt kuvata paremmin sekä tekstinä että kuvin ja kartoin. Kartalla olisi ollut hyvä esittää myös Kuusakosken Rajavuoresta ostaman uuden alueen sijainti ja mahdollisuuksien mukaan eri toimintojen alustava sijoittuminen alueelle. Ohjelman kirjallisuusluettelo on hyvin niukka.

Lausunnon nähtävillä olo

Ympäristökeskus lähettää yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnon antajille ja mielipiteen esittäjille. Kun mielipiteessä on useita allekirjoittajia, lausunto toimitetaan näistä ensimmäiselle, jonka tulee huolehtia siitä, että myös muut allekirjoittajat saavat lukea sen. Lausunto tulee nähtäville myös ympäristöhallinnon verkkopalveluun osoitteeseen www.ymparisto.fi/ham/yva > Vireillä olevat YVA-hankkeet.

Johtaja

Harri Kallio

Kehittämispäällikkö

Riitta Turunen

Liite

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Tiedoksi

Lausunnon antajat ja mielipiteen esittäjät
Heinolan kaupunki:

- kaupunginhallitus
- tekninen lautakunta
- terveyslautakunta
- ympäristölautakunta

Suomen ympäristökeskus (ja 2 kpl arviointiohjelmia)

Hämeen ympäristökeskus, Yhdyskuntaosasto

Hämeen ympäristökeskus, Ympäristönsuojeluosasto

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Maksun määräytyminen

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1387/2006) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollisella, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, on oikeus vaatia siihen oikaisua Hämeen ympäristökeskukselta. Oikaisuvaatimus on toimitettava ympäristökeskukselle kuuden (6) kuuden kuukauden kuluttua maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimus voidaan toimittaa ympäristökeskukseen myös sähköisessä muodossa. Kun sähköisessä asiakirjassa on riittävät tiedot lähettäjistä, sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella eikä myöskään ns. sähköistä allekirjoitusta tarvita.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Kirjallinen oikaisuvaatimus on jätettävä postiin tai sähköinen oikaisuvaatimus lähetettävä siten, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hämeen ympäristökeskuksen postiosoite on PL 131, 13101 Hämeenlinna ja käyntiosoite Birger Jaarlinkatu 13. Lahden toimipaikan postiosoite on PL 29, 15141 Lahti ja käyntiosoite Kauppakatu 11 C. Sähköposti toimitetaan osoitteeseen kirjaamo.ham@ymparisto.fi.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Laki valtion maksuperustelain muuttamisesta (961/1998)

Ympäristöministeriön asetus (1387/2006) alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003)